ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

№ 145 (10.394).

1992 йил 15 октябрь пайшанба

Баҳоси 2 сўм

1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН НАШР ЭТИЛМОҚДА.

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

СЕШАНБА, ПАЙШАНБА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ.

БУРҲОНИДДИН РАББОНИЙ ЎЗБЕКИСТОНГА КЕЛДИ

Афғонистон Ислом давлати раҳбари Бурҳониддин Раббоний жаноблари бошчилигидаги делегация мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг таклифига кўра 13 октябрь куни Ўзбекистонга расмий ташриф буюрди.

Тошкент аэропортида улуғ меҳмонни Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат котиби Р. Ражабов, ташқи ишлар вазири У. Абдураззоқов, Тошкент шаҳри ҳокими А. Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кутиб олишди.

(ЎзА).

Суратда: қабул пайти. **Ф. Қурбонбоев. (ЎзА) сурати**

ЎЗБЕКИСТОН—АФҒОНИСТОН МУЗОКАРАЛАРИ

13 октябрь куни Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ва Афғонистон Ислом давлати раҳбари Бурҳониддин Раббоний жаноблари ўртасида олий даражадаги музокаралар бўлиб ўтди. Музокараларда Афғонистон ва Тожикистондаги воқеалар ҳамда Ўзбекистон Республикаси билан Афғонистон Ислом давлати ўртасида иқтисодий, сиёсий ва маданий алоқаларни йўлга қўйиш, дипломатия алоқалари ўрнатиш, дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам масалалари хусусида фикрлашиб олинди.

Музокараларда Ўзбекистон томонидан Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат котиби Р. Ражабов, Бош вазир ўринбосарлари Б. Ҳамидов ва Э. Самандаров, ташқи ишлар вазири У. Абдураззоқов, Сурхондарё вилояти ҳокими Ҳ. Бердиев, Афғонистон томонидан режалаштириш вазири вазифасини ижро этувчи Саид Али Жовид, ташқи ишлар вазири доктор Нажибулло Лафроий, давлат раҳбари маҳкамаси котиби Нажмиддин Муслиҳ, Пактия вилояти раҳбари Мовлавий Насрулло Мансур иштирок этишди.

(ЎзА).

АФҒОНИСТОН ИСЛОМ ДАВЛАТИ РАҲБАРИ Б. РАББОНИЙНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИГА АМАЛИЙ ТАШРИФИ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

ҚЎШМА АХБОРОТ

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримовнинг таклифига биноан Афғонистон Ислом давлати раҳбари Бурҳониддин Раббоний 1992 йил 13—15 октябрь кунлари амалий ташриф билан Ўзбекистонда бўлди.

13 октябрь куни Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримов билан Афғонистон Ислом давлатининг раҳбари Б. Раббоний ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

Иккала давлат раҳбарлари кенг кўламдаги масалалар юзасидан ўтказилган фикрлашувлар фойдали бўлганлигини таъкидладилар. Томонлар олий даражадаги ўзбек-афғон учрашуви Ўзбекистон Республикаси билан Афғонистон Ислом давлати ўртасида давлатлараро муносабатларни қарор топтириш ва ривожлантириш йўлида муҳим босқич бўлганлигини қайд этиб ўтдилар. Шу давлатларнинг халқларини тарихий қардошларча дўстлик ва ҳамкорлик ришталари боғлаб турибди.

Ўзбекистон ва Афғонистон раҳбарлари Афғонистондаги воқеаларни муҳокама қилдилар.

Афғонистон Ислом давлати раҳбари чет элдан бўлган агрессияга қарши 14 йиллик курашдан кейин мамлакатда вазият барқарорлашиши учун муайян вақт лозимлигини айтиб ўтди.

Шу билан бирга вазият тез суръатларда яхшиланиб, яқинда ўз ишини бошлайдиган Миллий кенгаш тузилиши билан мамлакатда тинчлик ўрнатилади.

Президент И. Каримов Афғонистондаги можаро тинч йўл билан бартараф этилиши керак, деган қатъий фикрни билдирди. Афғонистон ҳукумати ҳозирги Афғонистон ҳудудида яшаётган барча халқларнинг манфаатларини мумкин қадар кўпроқ ифода этишидан, уларнинг бирлигини авайлаб асраши ва давлатнинг яхлитлигини сақлаб қолишидан Ўзбекистон томони манфаатдор эканлиги алоҳида таъкидланди.

Томонлар ўзларига қўшни мамлакатлардаги вазиятни муҳокама қилиб, уни тез фурсатда барқарорлашишига умид билдирдилар. Томонлар бу мамлакатларнинг ички ишларига аралашишга йўл қўйиб бўлмаслигини, ҳудудий яхлитлигини ва чегаралари даҳлсизлигини сақлаб қолиш, бир-бирига қарама-қарши томонлар ўртасидаги муаммоларни фақат шу суверен мамлакат халқининг манфаатларини кўзлаб, тинч, сиёсий йўллар билан ҳал қилиш лозимлигини билдирдилар.

Музокараларда Ўзбекистон билан Афғонистон ўртасида турли соҳалардаги икки томонлама муносабатларнинг аҳволи муфассал кўриб чиқилди. Томонлар олий даражадаги учрашув чоғида Ўзбекистон Республикаси билан Афғонистон Ислом давлати ўртасида элчихоналар даражасида дипломатия муносабатлари ўрнатилганлиги, шунингдек Тошкент билан Кобул ўртасида ҳаво йўли очилганлиги муҳим эканлигини қайд этдилар. Давлатларнинг раҳбарлари ҳамкорликни жадал ривожлантириш ва ҳар томонлама кенгайтириш кераклигини ёқлаб гапирдилар, бунда ҳамкорликнинг янги, самарали шаклларини излаб топиш ва шундай шаклларга ўтиш зарурлигига алоҳида эътибор берилди. Савдо-иқтисодий алоқалар ва бошқа алоқаларни авж олдириш тўғрисида аҳдлашувга эришилди, бу эса иккала мамлакат халқларининг туб манфаатлари ва орзу умидларига мос келади.

Ҳар иккала томон Ўзбекистон Республикаси билан Афғонистон Ислом давлати ўзаро муносабатларини давлатлараро муомаланинг ҳаммабоп принциплари, яъни ўзаро ҳурмат ва ҳудудий яхлитлик, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик, тенглик ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик принциплари асосида ривожлантириб боришларини билдирадилар.

Б. Раббоний Ўзбекистон халқининг мустақилликни мустаҳкамлаш, сиёсий барқарорликни сақлаб қолиш ҳамда ижтимоий-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш учун зарур шарт-шароитларни вужудга келтириш йўлидаги интилиш ва азму қарорини қўллаб-қувватлашини изҳор қилди.

Томонлар самарали маслаҳатлашувлар воситасини яратиш йўли билан икки томонлама тусдаги масалалар бўйича ҳамда иккала томонни қизиқтирувчи жаҳон миқёсидаги ва минтақавий аҳамиятдаги асосий халқаро муаммолар бўйича мулоқотларни кенгайтириш зарурлигини эътироф этдилар. Томонлар ўзаро муносабатларнинг шартномавий-ҳуқуқий негизини вужудга келтириш борасидаги ишларни бошлашга ҳам рози бўлдилар.

Иккита давлат Ўзбекистон Республикаси ва Афғонистон Ислом давлати ўз муносабатларини ҳеч қандай ташқаридан бўладиган воситачиларсиз, юзма-юз, очиқ кўнгил билан бир-бирига биродарлик, яқин қўшнилар сифатида амалга оширишга келишдилар.

Давлатларнинг раҳбарлари шунга қатъий ишонч билдирдиларки, бўлиб ўтган ташриф ва фикрлашувлар Ўзбекистон Республикаси билан Афғонистон Ислом давлати ўртасида дўстона муносабатларни янада авж олдиришга, улар ўртасидаги ҳамжиҳатлик ва ишончни мустаҳкамлашга кўмаклашади.

Б. Раббоний Президент И. Каримовни расмий ташриф билан Афғонистонга боришга таклиф этди. Таклиф миннатдорчилик билан қабул қилинди. Ташриф муддати дипломатия йўли билан қўшимча равишда келишиб олинади.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 13 октябрь.

ҲАМКОРЛИК ДЕБОЧАСИ

Ўзбекистон Республикаси ва Афғонистон Ислом давлати ўртасида давлатлараро муносабатларни йўлга қўйиш борасида дастлабки қадамлар қўйилди. 13 октябрь куни Тошкент шаҳрида «Ўзбекистон Республикаси ва Афғонистон Ислом давлати ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатиш тўғрисида протокол» ва «Ҳаво йўлларини очиш ҳақида Ўзбекистон Республикаси билан Афғонистон Ислом давлати ўртасида ҳамжиҳатлик тўғрисида меморандум» имзоланди. Ҳужжатларга Ўзбекистон Республикаси томонидан ташқи ишлар вазири У. Абдураззоқов ва «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясининг бош директори Ғ. Рафиқов, Афғонистон томонидан эса ташқи ишлар вазири доктор Нажибулло Лафроий қўл қўйдилар.

Ҳужжатлар имзолангач, мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов ва Афғонистон Ислом давлати раҳбари Бурҳониддин Раббоний журналистлар билан суҳбат ўтказди.

(ЎзА).

Вазирлар Маҳкамасида йиғилиш

«Маҳалла» жамғармасининг истиқболи

12 октябрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасида йиғилиш бўлди. Унда республика вазирликлари ва идоралари, уюшмалар ва концернлар, банклар, корхоналар ва ташкилотлар, оммавий ахборот воситаларининг раҳбарлари қатнашдилар.

Йиғилишни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А. Муталов бошқарди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг республика «Маҳалла» хайрия жамғармасини ташкил этиш ҳамда ана шу жамғармага маблағ ажратиш тўғрисида қабул қилган фармонлари ва улардан келиб чиқадиган вазифалар ҳақидаги масала йиғилиш қатнашчиларининг диққат марказида бўлди. Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Э. Самандаров шу хусусда маъруза қилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг заҳира жамғармасидан «Маҳалла» жамғармасининг республика марказий банкидаги 700-сон ҳисоб рақамига йигирма беш миллион сўм пул ўтказилади. Ўзбекистон аҳолисининг тарихан таркиб топган удум ва анъаналарини авайлаб асраш ва бойитишга ҳар томонлама кўмаклашиш, кам таъминланган оилалар, ногиронлар, етимларга ва ёлғиз қолган қарияларга инсонпарварлик ва меҳр-шафқат муносабатида бўлиш ғояларини тарғиб этиш, уларга моддий ва маънавий ёрдам кўрсатиш, бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида маҳаллаларни ижтимоий, иқтисодий ва маданий ривожлантиришга ёрдамлашиш лозимлиги йиғилишда таъкидлаб ўтилди.

Йиғилишда республика корхоналари ва ташкилотлари, мактаблар ва болалар боғчалари ҳамда бошқа иншоотларнинг қишга шайлиги ҳақидаги масала ҳам кўриб чиқилди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Бош вазир ўринбосарлари М. Қорабоев, Б. Ҳамидов, Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбеков иштирок этдилар.

(ЎзА).

«МАҲАЛЛА» ЖАМҒАРМАСИГА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Маҳалла» республика хайрия жамғармасига пул маблағлари ажратиш тўғрисидаги фармонини бажариб, республика Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси шу жамғармага 25 миллион сўм ўтказди.

Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбековнинг фармойиши билан шаҳар бюджетидан шу жамғармага 5 миллион сўм пул ва битта енгил автомашина топширилди. Енгил саноати, энергетика, химия ва металлургия мажмуи корхоналари «Маҳалла» жамғармасига 3 миллион 25 минг сўм ўтказишга қарор қилди. Бу жамғармага Ўзбекистон республикаси машинасозлик мажмуи корхоналари ҳам 1 миллион сўмдан кўпроқ пул ўтказишди.

Кўпгина корхоналар жамғармага пул ўтказишдан ташқари айрим маҳалла комитетларига ёрдам беришди. Жумладан, «Ўзбектекстильмаш» бирлашмаси «Ўриксор» маҳалласида клуб қурилиши учун 300 минг сўм ажратди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИ РАЁСАТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА

Тожикистондаги воқеалар сабабли вужудга келган оғир аҳвол муносабати билан Тожикистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва ҳукуматининг МДҲга аъзо бўлган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларига мурожаатномасига жавобан Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати билан Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Тожикистон аҳолисига инсонийлик ёрдами бериш юзасидан қўшма қарор қабул қилдилар.

Қарорда қайд этилишича, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат котиби ўртоқ Р. Р. Ражабов билан Вазирлар Маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ И. Ҳ. Жўрабековнинг Ўзбекистоннинг инсонийлик ёрдами кўрсатиш учун Тожикистонга борган вакиллари иши тўғрисидаги, шунингдек, бериладиган ёрдамнинг ҳажми ва муддатлари тўғрисидаги ҳамда МДҲ мамлакатлари давлат ва ҳукумат бошлиқларининг Бишкек шаҳридаги кенгашида қабул этилган қарорлар ҳақидаги ахбороти эътиборга олинди.

Қардош республикага озиқ-овқат маҳсулотлари: ун, макарон, гуруч, ўсимлик ёғи, қанд-шакар, энг зарур халқ истеъмоли моллари: болалар кийим-кечаги ва пойабзали, кўрпа-тўшак, кир совун ва кир ювиш воситалари, дори-дармонлар, кўп ўринли чодирлар юбориладиган бўлди.

Республиканинг тегишли транспорт корхоналарига ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш идораларига мана шу ҳаётий муҳим юкларни ўз вақтида элтиб берилишини ва уларнинг сақланишини таъминлаш топширилди.

ОИЛАЛАР ҲИССАСИ

Уртачирчиқ районидаги Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш мухандислар олийгоҳининг ўқув хўжалигидаги Юсупов маҳаласидан Муҳиддин Мирзабоев оиласидан 5 киши теримда қатнашмоқда. Шу маҳалла оиласидан эса 7 киши шу кунларда теримда иштирок этишмоқда. Охунбобоев номли маҳалла аҳли Тошпўлат Султонов оиласидан 3 киши 190—200 килограмм пахта теришди. Бундай оилалар сони ортиб бормоқда.

У. МАНСУРОВА.

ВИЛОЯТ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЕРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА 14 ОКТЯБРГАЧА БУЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Режага нисбатан фоиз ҳисобида)

Биринчи устун — район лар, иккинчи устун — бир кунда, учинчи устун — мав сум бошидан бери, тўртинчи устун — машина терими: бир кунлик, мавсум бошидан бери

Пискент	2,73	23,93	2,10	6,70
Чиноз	2,88	21,42	2,65	9,96
Қуйичирчиқ	3,97	20,76	4,39	20,67
Янгийўл	2,46	18,20	2,17	5,81
Бекобод	3,40	17,93	3,64	9,10
Бўка	4,20	17,12	4,83	11,31
Оққўрғон	2,62	14,79	2,43	4,50
Юқоричирчиқ	2,40	9,59	2,71	10,67
Ўртачирчиқ	1,60	8,34	1,07	2,85
Вилоят бўйича	3,02	16,84	3,04	9,30

БОБУР ТАЪРИФЛАГАН ЗАМИНДА

КИНО ЮЛДУЗЛАРИ Р. ШРЕДЕР НОМЛИ БОҒДОРЧИЛИК ВА УЗУМЧИЛИК ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИНИ БОРИБ КУРДИЛАР

КЕЧА Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари XI кинофестивали қатнашчилари республикамизда донғи кетган Р. Р. Шредер номли боғдорчилик ва узумчилик илмий-тадқиқот институтига ташриф буюрдилар.

Уларни вилоят ҳокими ўринбосари Ҳ. Ҳамидов, Тошкент райони ҳокими Р. Акбаров, институт директори М. Мирзаев, таниқли кино режиссёр Малик Қаюмовлар кутиб олдилар ва боғда етиштирилаётган, айни пайтда ғарқ пишган турли-туман ноз-неъматлар ва турфа гуллар билан таништирдилар.

Покистонлик таниқли кино актриса Самина Пирзода биз билан суҳбатда ўзбек заминининг Бобур таърифлаганидек жаннатмакон диёр эканлигини яна бир бор эслатиб ўтди. Кино бозорига келган россиялик Мира Дубинская Ўзбекистонда бир неча бор бўлганлигини, лекин бунақанги боғга илк бор ташриф буюрганлигини шодҳуррамлик билан айтди.

Ўзбек халқи азалдан ўзининг меҳмондўстлиги билан дунёга танилган. Шу куни уч қитъа кино юлдузлари учун катта дастурхон тортилди. Бир пиёла чой устида ширин суҳбатлар уюштирилди. Меҳмонлар кино анжуман ташкилотчиларига ўзларининг дил сўзларини изҳор қилдилар. Республикамизнинг кўзга кўринган санъаткорлари эса меҳмонлар хизматида бўлди.

Х. ШАФОАТОВ.

● СУРАТЛАРДА: фестиваль меҳмонларини вилоятимизнинг Тошкент районида кутиб олиш пайти.

Суратчи А. Зуфаров (ЎзА).

ХУСУСИЙЛАШТИРИШ — БИРИНЧИ БОСҚИЧ

ВИЛОЯТ ҲОКИМЛИГИДА БЎЛИБ ЎТГАН СЕМИНАР-КЕНГАШДАН

РЕСПУБЛИКАМИЗ, шу жумладан, пойтахт вилоятимиз раҳбарликлари тобора таназзулга юз тутаётган иқтисодиётни барқарорлаштириш ва аҳолини, айниқса, унинг кам таъминланган табақаларини ижтимоий муҳофаза қилиш юзасидан тубли чораларни амалга оширмоқдалар. Бозор иқтисодиётига изчил ўтиш бу йўлдаги бош вазифа, деб белгиланмоқда. Бу иқтисодиёт тараққиётида туб ўзгаришларга, кескин ижобий силжишларга олиб келиши лозим. Шундай бўлгач халқ фаровонлигини оширишда ҳам муайян натижаларга эришилади.

Бозор иқтисодиёти эса хусусий мулкка асосланган иқтисодиётдир. Бозор иқтисодиёти шароитида шахснинг муваффақияти ва равнақ топиши кимнингдир хоҳиши ва кимгадир бўйсунишдан эмас, балки ўзининг ишбилармонлиги ва қобилиятларига боғлиқдир. Бозорга эса фақат инсон эртага, бир ойдан кейин, бир йилдан ва ўн йилликлардан кейин олдинги даврдагига нисбатан яхшироқ, фаровонроқ яшаши учун ўтамиз.

Хусусийлаштириш бозор иқтисодиётига ўтишнинг зарурий ва энг муҳим босқичи ҳисобланади. Фақат унинг негизидагина бозорга киришни бошлаш мумкин. Иқтисодиётни ислоҳ қилиш, унинг энг муҳим босқичи бўлган мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш бўйича ишларни шундай уюштирайликки, натижада унинг иқтисодиёт ва халқ турмушига салбий таъсири иложи борича камроқ бўлсин. Узоқ давр мобайнида олиб борилган тайёргарликдан кейин давлат мулкини тасарруфдан чиқариш ва хусусийлаштириш мавсумига ҳам қадам қўйдик. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг «Маҳаллий саноат, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, давлат савдоси ва умумий овқатланиш корхоналари ҳамда ташкилотларининг давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришни ташкил этиш чоралари тўғрисида»ги қарори бу муҳим, машаққатли ва масъулиятли ишнинг бошланишига асос солди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг қарори халқ хўжалиги тармоқларидаги давлат мулкини хусусийлаштириш масалалари бўйича амалдаги биринчи йирик норматив ҳужжатдир. Бу қарорни амалга оширишни тезлаштириш учун барча омиллар ва имкониятлардан аниқ мақсадни кўзлаб фойдаланиш лозим. Пойтахт вилояти бўйича куни кеча бўлиб ўтган кенгаш-семинар шу масала муҳокамасига бағишланди. Унда иштирок этган вилоят маҳаллий саноат, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, савдо, умумий овқатланиш, молия бошқармалари, солиқ назорати раҳбарлари, марказий ва жамғарма банклари, вилоят уй-жой-коммунал хўжалиги ишлаб чиқариш бирлашмаси, хўжалик ҳисобидаги вилоят техникавий рўйхатга олиш бюроси вакиллари, шаҳарлар ва районлар ҳокимларининг иқтисодиёт бўйича ўринбосарлари, мутахассислар, олимлар қатнашдилар. Улар бу муҳим қарорни қизғин муҳокама қилдилар, уни амалга ошириш йўллари ҳамда усуллари ҳақида атрофлича фикр алмашдилар, мулоҳазалар билдирдилар.

Кенгаш-семинарни кириш сўзи билан очган вилоят ҳокимининг ўринбосари А. А. Раҳимбоев, жумладан, шундай деди:

— Биз иқтисодиётнинг барча тармоқларида хусусийлаштиришни амалга оширишга тайёргарликни жадал олиб боришимиз, лозим бўлган жойларда бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларни бўлиб юборишимиз, жамғармаларни қайта рўйхатга олишимиз ва қайта баҳолашни тугатишимиз, баланс ҳисобида аниқ ҳисобни йўлга қўйиш, хусусийлаштириш бўйича ишчи комиссияларни ташкил этишимиз ҳамда уларнинг фаол ишлашини таъминлашимиз лозим. Хусусийлаштириш оқилона бўлиши зарурлигини, ҳар бир корхона учун якка тартибда ўтказилишини эсдан чиқармаслик керак. Биз иқтисодиётнинг давлат (чунки ҳамма корхоналар ҳам хусусийлаштирилмайди) ва нодавлат секторлари тараққиёти ҳамоҳанг бўлишини таъминлашимиз даркор.

Кенгаш-семинарда вилоят давлат ва хусусийлаштириш бошқармаси бошлиғи В. А. Лозицкий Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг маҳаллий саноат, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, савдо ва умумий овқатланиш тармоқларида хусусийлаштиришни ўтказиш бўйича қарорини амалга ошириш юзасидан чоралар тўғрисида маъруза қилди.

Маърузачи шуни таъкидладики, хусусийлаштириш бозор иқтисодиётига ўтишнинг бошланғич босқичидир. У қанчалик жадаллик ва омилкорлик билан амалга оширилса шунча яхши бўлади, бозор иқтисодиётига ўтишнинг бошқа босқичлари ҳам силлиқроқ бораверади. Шунинг учун бу иш ҳар томонлама пухта тайёргарлик билан, доно халқимиз айтганидек, етти ўлчаб бир кес қабилида ўтказилиши лозим. Сўнгра маърузачи мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришнинг мазмуни ва моҳияти нималардан иборат эканлигини тушунтириб берди, унинг амалга оширишнинг асосий тарзлари, халқ хўжалигининг тўрт тармоғида корхоналарни мулкчиликнинг бошқа шаклларига айлантириш бўйича қарорда белгиланган чораларни амалга ошириш бўйича вилоятнинг тегишли бошқармалари, шаҳарлар ва туманлар ҳокимликлари олдида турган асосий вазифалар ҳақида батафсил тўхталди. Айниқса, жойларда ҳокимликларнинг хусусийлаштириш масалалари билан шуғулланувчи таркибий бўлинмаларини тузишга ниҳоятда синчковлик билан ёндошиш зарурлигини алоҳида уқтирди. Бу тармоқларда мулкни хусусийлаштириш бўйича тўпланган тажриба вилоят халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида келажакда шундай тадбирни амалга оширишда қўл келади.

Кенгаш-семинар иштирокчилари мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш масалаларига оид бошқа маърузаларни ҳам тингладилар. Жумладан, вилоят давлат мулки ва хусусийлаштириш бошқармаси йиғма бўлими бошлиғи А. И. Шемоняев вилоят шаҳар ва район миқёсида хусусийлаштиришнинг ташкилий жиҳатлари ҳақидаги маърузаси уларда катта қизиқиш уйғотди. Шу бошқарма молиявий-ҳуқуқий бўлимининг бош мутахассиси Д. Д. Усачев вилоятда уй-жойларни хусусийлаштиришга тайёргарлик ҳақида ахборот берди.

Сўзга чиққан нотиқлар белгиланган тўртта тармоқда мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш ишларини амалга ошириш ишлари билан боғлиқ қатор фикр-мулоҳазалар билдирдилар, таклифлар билан чиқдилар.

— Вилоят давлат мулки ва хусусийлаштириш бошқармаси ҳузурида мувофиқлаштирувчи кенгашнитузиш мақсадга мувофиқ бўлади, деб ҳисоблайман, — деди «Тошкент вилоят савдо» концерни раиси Э. Турсунов. — Бу кенгаш таркибига хусусийлаштирилаётган тармоқлар раҳбарлари ва етакчи мутахассислари киришлари лозим. Бу кенгаш мулкнинг ўзгариши дастурини ишлаб чиқиш, хусусийлаштиришда ўзбошимчаликнинг олдини олиш, вилоят, шаҳар, район учун мувофиқлаштирилган дастурни шакллантириш ва бошқа шу каби ишлар, йўл-йўлакай пайдо бўладиган муаммоларни бартараф этиш билан шуғулланган бўларди.

Вилоят аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари уюшмаси раиси Б. Аҳмедов, «Тошкент вилоят савдо» концерни раисининг ўринбосари В. Шемоняева, Ангрен шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари Б. Дудко, Янгийўл шаҳар ҳокимининг ўринбосари Г. Ким, Янгийўл райони давлат мулки ва хусусийлаштириш бўлими бошлиғи Б. Маҳкамов, вилоят маҳаллий саноат бошқармаси бошлиғи Л. Акбаровалар муҳокама қилинган масалалар бўйича ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар.

Йиғилиш қатнашчилари ўзларини қизиқтирган барча саволларга батафсил жавоб олдилар.

М. МИРҲАМИДОВ.

● Касаба уюшмалари ҳаёти

БОЗОР ИҚТИСОДИЁТИ ВА ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯ

БОЗОР иқтисодиётига ўтиш даврида ҳаёт тобора ёмонлашмоқда. Аҳолининг айрим табақалари жуда қийин аҳволда яшамоқда. Бунинг устига иш ўринларининг қисқариши, корхона, ташкилотлар ихтисоси йўналишининг ўзгариши жойларда ишсизларнинг пайдо бўлишига, оилалар турмушининг оғирлашишига олиб келмоқда. Шунингдек, нафақахўрлар, кам таъминланган оилалар, ногиронлар янада бечоралашиб бормоқдалар. Тақсимотда ҳам айрим адолатсизликлар юз бермоқда.

Вилоят касаба уюшмалари кенгаши шундай оғир шароитда аҳолининг барча табақаларини ижтимоий-иқтисодий ҳимоялашни биринчи галдаги вазифа деб билиб, шу йўлда барча имкониятларни ишга солмоқда. Тошкент вилояти ҳокимияти билан йил бошида тузилган битим мазмуни худди шу муқаддас ишга қаратилган эди. Унинг ижроси устидан қатъий назорат ўрнатилди. Айниқса, Ўзбекистон Республикаси Президентининг халқ манфаатини кўзлаб чиқарган фармонларининг тўла амалга оширилиши устидан назорат кучайтирилди. Бу борада ҳокимлик ва унинг бошқарма ҳамда бўлимлари билан ҳамкорликда қатор савобли ишлар қилинди.

Вилоят касаба уюшмалари кенгаши вилоят аҳолисини иш билан таъминлаш масалаларига жуда катта эътибор билан қарамоқда. Тегишли бошқарма, ташкилотлар билан бевосита мулоқотда бўлмоқда.

Иш ҳақи, стипендия ва нафақаларни ошириш, болалар, ногиронлар ва нафақахўрларга товон пули тўлаш тадбирлари жойларда бирмунча ташкилий даражада ва самарали бажарилмоқда. Бюджет тақчиллиги шароитида бошқармалар аппаратлари, айниқса Оҳангарон шаҳар ҳокимлиги ва Юқоричирчиқ тумани ҳокимлиги ўзларига қарашли қуйи ташкилотларда ишларни яхши уюштира олдилар.

Шу йилнинг ўзида нафақалар уч марта қайта кўриб чиқилди. 275 минг нафақахўрга қайта ҳисоб-китоб қилиб, нафақа пули берилди, 2325 ёлғиз нафақахўрга текинга меёр бўйича озиқ-овқат бериш ташкил этилди, вилоят бюджети ҳисобидан шу мақсадлар учун район, шаҳар ҳокимликларига 1600 минг сўм ажратилди.

Кўпгина корхоналар, ташкилотлар, муассасалар битим дастурини бажара бориб, ишловчиларга турли ижтимоий имтиёзлар белгиладилар. Шу жумладан, кўп болали оналар, фахрийларга нафақа миқдорини ошириш, овқатланиш учун нафақа, йўл ҳақи, озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш ёки сотиб олишга пул ажратиш ва бошқалар.

400 ёлғиз нафақахўр учун бепул овқат ташкил этилган ва бунинг учун 300 минг сўм ажратилди. Вилоятдаги барча шаҳар ва туманларда аҳолининг ёрдамга муҳтож табақалари — ёлғиз нафақахўрлар, уруш ва меҳнат фахрийлари, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва уларга тенг ҳуқуқли кишилар, кўрлар, камқонлик касали билан оғриган ҳомиладор аёллар, кам таъминланган оилаларда икки ёшгача бўлган болалар таъминоти маълум дўконларга бириктиб қўйилган, у ердан озиқ-овқат ва зарур кундалик харид моллари олиб турилади. Чирчиқ, Бекобод шаҳарлари, Бўка ва Чиноз районларида ўқитувчилар ва тиббиёт ходимларга 138,3 минг сўм йўл ҳақи ажратилди.

Вилоят касаба уюшмалари кенгаши, вилоят касаба уюшмалари қўмиталари озиқ-овқат маҳсулотларини сотиш, ошхоналар ишини ташкил этиш, халқ истеъмоли моллари ва хизматларнинг нарх интизомига риоя қилиши бўйича рейдлар ўтказмоқдалар. Бундай текширишлар Ангрен, Чирчиқ, Янгийўл шаҳарлари, Бўка, Паркент, Ўртачирчиқ, Тошкент районларида олиб борилиб, шу йилнинг биринчи ярим йиллигида нарх интизомини бузиб олинган ортиқча пул, яъни 15 миллион сўм давлат бюджетига ўтказилди.

Лекин битимнинг барча бандлари тўла амалга оширияпти, деб бўлмайди.

Ижтимоий ёрдам жамғармасини ташкил этиш вилоят молия бошқармаси эътиборидан четда қолмоқда. Вилоят молия бошқармаси озиқ-овқат маҳсулотлари ва халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарувчи кичик корхона ва ширкатлар фаолиятига ижобий таъсир кўрсатувчи тартиблар жорий қилиш тўғрисидаги масала ҳам амалга ошмаяпти. Шунингдек флюорография аппарати, ва сил касаллиги билан оғриганларга шахсий уй қуриш учун имтиёзли нархда қурилиш материаллари ажратиш ҳақидаги масалага ҳам вилоят молия бошқармаси эътибор бермаяпти.

Вилоят жамғарма банки бошқармаси шахсий уйлар, дала—ҳовли уйлари қуриш, мол, парранда ва ем сотиб олиш учун янги кредит шаклларини очиш масаласини ҳанузгача ҳал этмади.

Савдо бошқармаси, вилоят матлубот жамияти, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари Ўзбекистон Республикаси давлат корхоналарида ишлаб чиқарилган маҳсулотларни кооператив, тижорат дўконларида сотиш ҳолларини олдини олиш юзасидан битимда белгиланган тадбирларни амалга ошира олмадилар. Натижада республика давлат корхоналарида ишлаб чиқарилган маҳсулотлар билан чайқовчилик авжига чиқиб кетди ва бу ҳол меҳнаткашларнинг ҳақли эътирозларига сабабчи бўлмоқда.

Вилоят меҳнат, иш билан таъминлаш ва аҳолини ижтимоий ҳимоялаш бошқармаси Ўзбекистон Республикасида аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисидаги қонунга биноан иш қидираётганлар, биринчи навбатда корхона ёки ташкилотни тугатиш ёки қайта ташкил этиш муносабати билан штат қисқаришига тушган фуқароларни ишга жойлаштириш бўйича шаҳар ва районлар меҳнат биржалари ишини ташкил этди.

Улар жойларда иш қидираётган 3932 кишини аниқладилар, 3072 киши ишга жойлаштирилди, 184 киши ишсиз ҳуқуқий мақомини олди. Вилоятдаги корхоналарда 374 та бўш иш жойлари ва бўш лавозимлар борлиги аниқланди.

Ёшлар, ногиронлар, нафақа ёшидаги кишилар, ҳарбий хизматдан бўшаганлар ва қамоқхонадан қайтганларнинг ишсиз қолмасликлари учун вилоятдаги корхоналарда 20 минг иш ўрни, шу жумладан ногиронлар учун 1820, ўқувчилар учун 3 минг ўрин банд қилиб қўйилди.

Олиб борилган ишлар натижасида бу тоифадаги кишилардан 2996 нафари, шу жумладан 1251 ёш ишга жойлаштирилди. Тошкент вилоят ҳокимлиги томонидан ишсизлар оилаларига моддий ва бошқа ёрдам бериш тартиби ва шартлари ишлаб чиқилди ва тасдиқланди.

Гарчанд бу борада анчагина ишлар қилинаётган бўлса-да, шуни таъкидлаш керакки, вилоят меҳнат, иш билан таъминлаш ва аҳолини ижтимоий ҳимоялаш бошқармаси, шаҳарлар ва районлар меҳнат биржалари ишида камчиликлар ҳам юз бермоқда. Ҳанузгача ишдан бўшатилганларга касб ўргатиш, қайта тайёрлаш, малакасини ошириш, ёшлар ва иш билан таъминланмаган аҳолини касбкорликка йўналтириш бўйича марказ ташкил этилмади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг 1991 йил 25 мартдаги «Эркин нарх белгилаш муносабати билан аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишга доир тадбирлар тўғрисида» қарорининг бузилиши ҳоллари учрамоқда. Хусусан, фарзандига қараганлиги учун таътилга чиққан аёлларга товон тўлаш, шунингдек ҳомиладорлиги учун таътилга чиққан оналарга товон тўлашда шундай камчиликларга йўл қўйилмоқда. Бўстонлиқ районидаги консерва заводининг уч ходимига фарзандига қараганлиги учун таътилга бир ойга огоҳлантирувчи товон пули тўланди-ган, кейинги ойларга эса тўланмади. Янгийўл шаҳридаги турар-жой хўжалиги трестида 11 аёлга ҳомиладорлиги учун таътилга чиққанликлари ва 1,5 ёшгача фарзандларига қараганликлари учун умуман пул тўланмади.

Ҳамма районлар ва шаҳарлар ҳам ногиронлар ва ёшларни ишга жойлаштириш учун иш жойларини банд қилиш режалари билан шуғулланмаяптилар. Қатор корхоналарнинг раҳбарлари ишлаб чиқаришда штат қисқаришлари кетаяпти, иш жойлари камайяпти баҳонаси билан ёшлар, ногиронлар, нафақа ёшидаги кишиларни ишга олишдан бош тортмоқдалар. Бундай мисоллар айниқса Чирчиқ, Оҳангарон, Янгиобод шаҳарлари, Бекобод, Бўка, Паркент, Пискент, Чиноз ва Юқоричирчиқ районларида кўпроқ учрамоқда.

Вилоят касаба уюшмалари кенгаши раёсатида «Тошкент вилояти ҳокимлиги ва вилоят касаба уюшмалари кенгаши ўртасида 1992 йил учун вилоят аҳолисини ижтимоий ҳимоялаш юзасидан тузилган битим бажарилишининг бориши тўғрисида» шунингдек «Вилоят аҳолисини иш билан таъминлашнинг айрим масалалари тўғрисида» ва вилоят аҳолисини ижтимоий ҳимоялашга бағишланган бошқа масалалар муҳокама этилди. Мазкур тадбир Тошкент вилояти ҳокимлиги билан ҳамкорликда ўтказилди. Унга ҳокимликка қарашли кўпгина бошқармалар ва бўлимларнинг раҳбарлари қатнашдилар.

Маърузачилар вилоят касаба уюшмалари кенгаши меҳнаткашларни ижтимоий-иқтисодий ҳимоялаш бўлимининг мудири В. Шабанов ҳамда вилоят меҳнат, иш билан таъминлаш ва аҳолини ижтимоий ҳимоялаш бошқармаси бошлиғи Т. Холбоев ва сўзга чиққан нотиқлар аҳолини ижтимоий ҳимоялаш ва иш билан таъминлаш юзасидан қатор таклиф ва мулоҳазалар билдиришди ва тегишли қарор қабул қилинди. Ҳамкорликда ўтказилган тадбирга вилоят касаба уюшмалари кенгашининг раиси Д. Н. Жаҳонгирова якун ясади.

Б. ПУЛАТОВ,
вилоят касаба уюшмалари кенгаши матбуот марказининг мудири.

● Таҳририятга хат

ДЕҲҚОН КИРОЛМАЙДИМИ?

ДЕҲҚОН эрта баҳордан бошлаб меҳнат қилиб, ҳосил етиштириб, бозорга олиб келган пайтда у ерга кира олмай хуноб бўлиб, у ёқдан бу ёққа югуришга тушади. Нега дейсизми?

Деҳқон пойтахтимиздаги Олой бозорининг дарвозаларидан бирига яқинлашади. У эса ёпиқ... Иккинчи дарвозага келади. У енгил машина сиғмайдиган қилиб темирлар билан пайванд қилинган... Учинчи дарвоза эса бетон билан кўтариб қўйилган, яъни енгил машина ўта олмайдиган қилиб. Хуллас, Олой бозорига кирадиган нечта эшик бўлса, ҳаммаси енгил машинада келадиган деҳқонлар учун ёпиқ. Айни пайтда олиб сотар чайқовчиларнинг ошиғи олчи. Чунки бозорга етиб келган ҳар бир енгил машина уларнинг «кўригидан ўтади». Бу ерда даста-даста «50», «100» таликларни ушлаб олган йигитлар қўлга илинадиган товарни дарҳол «банд» қилади. Кейин эса электрокарага ортиб, катта тарозида ўлчашгандан сўнг, бозордан қайтиб чиқадилар-да, бошқа, бизга номаълум томонларга олиб кетадилар. Мен буни кўп кузатдим. Эҳ-ҳе, бир кеча кундузда 24 соат бор. Қанча озиқ-овқат маҳсулотлари чиқиб кетмоқда.

Мен ҳам барча деҳқонлар каби кириш учун илож тополмагач, электрокара қидирдим. Чунки, ҳалиги «тешик»лардан фақатгина электрокара ва битта дарвозадан эса юк машинаси ўта олади.

Хўш, деҳқон ўз машинасида ёки кира қилиб маҳсулотни бозорга олиб келади. Ҳозирги пайтда биласизки, йўл юриш қиммат. Биз деҳқонлар эса яна қўшимча харажат қилиб, юкимизни автокарага ортиб бозор ичкарисига олиб кирамиз. Қанча вақт ўтади! Баъзи бир маҳсулотлар бузилади ҳам. Бундан бозор раҳбарлари қандай наф кўраркин? Ахир бу ҳолатда бозордаги нархни тушириб бўлмайди-ку? Бунақа серҳаражат жойга менга ўхшаш «қайсар» деҳқон иккинчи бор келмайди-ку. Ахир деҳқон борки, бозор бор.

Яна бир нарса, бозор ичида енгил машина кўпайиб кетаётган бўлса, бунга деҳқон айбдор эмас. Бунга дарвоза қоровуллари айбдор.

Яхшиси, бозорга келган деҳқонни овора қилмасдан бозорга кириш учун (енгил автомашинасида) ҳақ тўлашни жорий қилиш керак. Ана шунда деҳқон сарсон бўлмайди. Бир сўз билан айтганда Олой бозоридаги сарсон-саргардонликлар тезроқ барҳам топишини истаймиз ва бу борада сизлардан жавоб кутамиз.

Абдуллажон ЮСУПОВ,
Янгийўл районидаги «Ватан» қишлоғи.

АҲОЛИГА ҚУЛАЙЛИК

ЗАНГИ ОТА район сабзавот ва ҳўл мевалар тайёрлаш идорасига қарашли 10-сонли сабзавот маҳсулотлари билан савдо қилувчи дўкон Назарбек қишлоғининг қоқ марказига жойлашган. Бу дўконда аҳолига 3 нафар сотувчи хизмат қилади.

Куз—пишиқчилик фасли. Табиийки, бундай дамларда бу дўкондан истаган сабзавот ва меваларни топишингиз мумкин. Сотувчилардан М. Эргашев, Ф. Қорабоев, Х. Ҳайдаровлар харидорларга яхши хизмат кўрсатишмоқда.

И. СУЛТОНОВ,
уруш ва меҳнат фахрийси.

ДЕҲҚОНЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ДАВЛАТ ХАРИДИ ҲАҚИДА 1992 ЙИЛ 12 ОКТЯБРГАЧА БУЛГАН

МАЪЛУМОТ

Районлар	Картошка — тонна: Харид қилинди	Картошка, фоиз ҳисобида: умумий харид ҳажмига нисбатан	Картошка, фоиз ҳисобида: 1992 йилда 1991 йилга нисбатан фоиз ҳисобида	Сабзавот — тонна: Харид қилинди	Сабзавот, фоиз ҳисобида: умумий харид ҳажмига нисбатан	Сабзавот, фоиз ҳисобида: 1992 йилда 1991 йилга нисбатан фоиз ҳисобида
Оққўрғон	2343	50,9	93,1	12589	78,6	101,1
Оҳангарон	2150	27,9	120,9	23403	45,0	89,0
Бекобод	2139	71,3	1,6 м	12618	58,6	102,5
Бўстонлиқ	1050	42,0	71,5	35214	58,2	65,9
Бўка	3375	61,3	1,5 м	21584	71,9	110,6
Қуйичирчиқ	1590	45,4	149,8	8362	41,8	64,3
Зангиота	2560	64,0	70,0	45185	83,6	96,4
Юқоричирчиқ	2034	29,0	81,2	23965	68,4	87,7
Қибрай	1801	40,0	96,3	40812	70,3	88,4
Паркент	1099	18,3	1,8 м	7977	46,9	91,6
Пискент	1576	42,5	87,0	22704	87,3	98,8
Ўртачирчиқ	1708	42,7	109,1	29668	87,2	93,7
Тошкент	9133	101,4	122,7	58469	88,5	96,6
Чиноз	2990	74,7	90,8	14318	62,2	83,7
Янгийўл	4143	51,7	81,7	33029	78,6	103,2
Вилоят бўйича	39691	51,5	104,1	389897	70,2	90,6

12 октябрга қадар бўлган маълумотга қараганда картошка харид қилиш 39,7 минг тоннага етди. Бу харид қилиш умумий ҳажмига нисбатан 51,5 фоиз демакдир. Ҳафта давомида картошка харид қилиш 1337 тоннани ташкил этди. Бошқача қилиб айтганда умумий харид ҳажмига нисбатан 1,7 фоиз ўсиш бўлди. Шу билан бирга кейинги ҳафта давомида Бекобод, Қибрай районлари хўжаликлари картошка сотмаганликларини ҳам айтиб ўтиш керак. Умумий харид қилинган картошка ҳажмига нисбатан 10 минг тонна ёки 25,3 фоиз картошка бозорда сотилди.

Умумий харид ҳажмига нисбатан 70,2 фоиз ёки 389,9 минг тонна сабзавот тайёрланди. Ҳафта давомидаги ўсиш 34,3 минг тоннага етди. Бу умумий ҳажмга нисбатан 6,1 фоизни ташкил этади.

Ўтган йилдагига нисбатан сабзавот тайёрлаш ҳажми 9,4 фоиз камдир.

Сабзавот харид қилиш ҳажми вилоят кўрсаткичига нисбатан кам бўлди: Қуйичирчиқ райони хўжаликларида 41,8 фоиз, Оҳангарон районида 45 фоиз, Паркент районида 46,9 фоизни ташкил этди.

Умумий харид қилинган сабзавот ҳажмига нисбатан 26,7 минг тонна сабзавот бозорда сотилди. Бу 6,9 фоиз демакдир.

ВИЛОЯТ ТАБИАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ КОМИТЕТИДА

ТАКЛИФЛАРИНГИЗНИ КУТАМИЗ

ТОШКЕНТ вилоят табиатни муҳофаза қилиш комитети Бекобод шаҳар ҳокимлиги ва табиатни муҳофаза қилиш комитети билан биргаликда шу йилнинг 20 октябрь куни ҳокимликнинг мажлислар залида «Бекобод шаҳрида экологик аҳвол ва уни соғломлаштириш йўллари» масаласи бўйича қўшма мажлис ўтказади.

Худди шундай мажлис Чирчиқ шаҳрида шу йилнинг 23 ноябрида уюштирилади.

Шу муносабат билан кўриладиган масалалар юзасидан мазкур шаҳарлардаги корхоналар, ташкилотлар раҳбарлари, ушбу минтақалар аҳолисининг фикр-мулоҳазаларини билишни жуда истар эдик. Уларнинг таклифлари, албатта, ҳисобга олинади. Чунки, билдирилган таклифлар ушбу шаҳарлардаги экологик аҳволни яхшилашга хизмат қилади, деб ўйлаймиз.

Таклифларингизни қуйидаги манзилларга юборишингиз илтимос қилинади: Бекобод шаҳар табиатни муҳофаза қилиш комитети — 3-кичик мавзе, 18-уй.

Чирчиқ шаҳар табиатни муҳофаза қилиш комитети — Фурқат кўчаси, 11-уй.

Тошкент вилоят табиатни муҳофаза қилиш комитети — Ипак йўли (Собиқ Луначарское) шоҳкўчаси, 235-уй.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

● **ҚУВАЙТ** мудофаа вазири шайх Али ас-Сабоҳ Рейтер ахборот агентлиги мухбири билан қилган суҳбатида ўз мамлакати Россия билан хавфсизлик тўғрисида битим тузмоқчи эканлигини хабар қилди. Бундай битим, деб таъкидлади вазир, Ироқ босқинчилиги сингари ҳужумнинг келажакда олдини олган бўлур эди. Вазир, шунингдек, Миср ҳафтаномаси «Ахер Саа»га берган суҳбатида «Биз руслар билан бундай битим тузиш масалаларини муҳокама қилдик» деди. Қувайт, аввал, АҚШ, Буюк Британия ҳамда Франция билан ана шундай хавфсизлик тўғрисидаги битимни имзолаган эди.

● **ХАЛҚАРО** атроф-муҳитни ўрганиш ташкилоти — «Гринпис»га тегишли кема Мурманскдан океан ичкарисига қараб жўнаб кетди. Кема ичидаги мутахассислар Янги Ер минтақасидан шарқроқдаги океан акваториясини тафтиш қилиш ниятидалар. Мазкур экспедиция раҳбари Жон Спрэнгининг айтишига қараганда, мазкур минтақада 15 та ядровий реакторлар ҳамда 17 минг радиактивли контейнерлар сув остига чўктириб юборилган. Россиянинг Шимолий флоти вакиллари аввал «Гринпис» мутахассисларининг гумонлари ҳақиқатдан узоқ, деб келдилар. Навбатдаги тафтиш қандай натижа беради? Буни яқин келажак кўрсатади, деб таъкидлади Рейтер ахборот агентлиги.

● **ЖАНУБИЙ** Корея маъмурлари Корея Халқ Демократик Жумҳурияти вакиллари билан олий даражада учрашув ўтказиб, улардан узр сўрашни талаб қилиш ниятида эканликларини хабар қилдилар. Гап шундаки, бундан бир неча вақт муқаддам Жанубий Корея ҳудудида Корея Халқ Демократик Жумҳурияти разведкаси томонидан ташкил қилинган жуда катта жосуслик тармоғи фош этилган эди. Бу гуруҳ аъзолари 1995 йилга бориб, ҳар иккала Кореяни коммунистик ғоя негизида бирлаштириш учун саъй-ҳаракат кўрсатганлар. Жосусликда айбланиб, 65 нафар киши ҳибсга олинди.

● **ГФЖ** ҳудудида фаолият кўрсатаётган немис иқтисодий олийгоҳи Россия иқтисодчилари билан биргаликда Россиянинг кичик ва ўрта ишбилармонларига ёрдам бериш дастурини ишлаб чиқди. Бу ҳақда Кёльн шаҳрида фаолият кўрсатаётган мазкур институт директори Герхард Фельз хабар берди. Немис иқтисодий олийгоҳи немис саноатчилари федерал иттифоқининг ишонган ташкилоти ҳисобланади. Унинг мақсади — Россияда турғун кичик ҳамда ўрта кордонолик қатламини вужудга келтиришдир. У ишлаб чиққан дастурга йиллик 36 миллиард маркага эга бўлган Германиядаги энг йирик банклардан бири алоҳида қизиқиш билан қарамоқда.

● **ЧЕХОСЛОВАКИЯ** радиосининг хабар беришига қараганда, 1968 йилги «прага баҳори»нинг сиёсий раҳбари Александр Дубчек шу кунларда шифохоналарнинг биридаги реанимация бўлимида оғир аҳволда ётибди. Шифокорларнинг айтишига қараганда, Дубчек хушини йўқотган, унинг аҳволи ниҳоятда оғир, ҳаёти «жар ёқасида» турибди. 70 ёшга кирган А. Дубчек шу йил 1 сентябрида автомобиль ҳалокатига учраган эди.

● **АҚШ** Техас штати марказидаги Сан-Антонио деган жойда Америка президенти Буш, Мексика президенти Салинас ҳамда Канада бош вазири Малруни Шимолий Америкада келажакда фаолият кўрсатадиган энг йирик эркин савдо минтақасини вужудга келтириш тўғрисидаги битимга имзо чекдилар. Мазкур минтақа 400 миллион киши истиқомат қиладиган жуда катта майдонни ўз ичига олади. Унинг истиқболдаги умумий маҳсулот ҳажми 6,4 триллион долларга етиши мумкин, деб кутилмоқда.

● **ШВЕЦИЯ** академиясининг қарорига биноан адабиёт соҳасидаги Нобель мукофоти 1992 йил учун тринидадлик шоир Дерек Уолкоттга берилди. Д. Уолкотт 1930 йилда Сен-Люсия (Кичик Антил ороллари)да туғилган. 1953 йилда Тринидадга кўчиб ўтган. Ҳозир у Бостон дорилфунунида адабиётдан дарс беради. Д. Уолкотт ҳозирги даврнинг энг машҳур шоири, драматурги, режиссёри ҳисобланади. Унга берилган Нобель мукофоти шу йил 10 декабрида Альфред Нобель вафот этган кунда Стокгольм шаҳрида топширилади. Топшириш маросимида Швеция қироли Карл XVI Густав иштирок этади.

● **РУМИНИЯ** ташқи ишлар вазирлиги вакили хабарига қараганда, Руминиянинг собиқ қироли Михайга ўз ватанига келиш учун ижозат берилди. Собиқ қирол мамлакатдаги президент сайловлари якунлари парламент томонидан тасдиқлангач, ўзига берилган юқоридаги имкониятдан фойдаланиши мумкин. Қирол Михай ҳозир 70 ёшда бўлиб, ўттиз йилдан буён Швейцария пойтахтида яшаб келмоқда. 1989 йилда Руминияда аксилкоммунистик инқилоб бўлгандан буён Михай бир неча бор ўз ватанига келишга ижозат сўраб мурожаат этди. Аммо унинг илтимослари жавобсиз қолган эди.

ХАЛҚНИ ЎЙЛАБ, УЗОҚНИ КЎЗЛАБ

ПИСКЕНТ РАЙОНИДАГИ ОХУНБОБОЕВ НОМЛИ ЖАМОА ХЎЖАЛИГИДА БУГУНГИ БОЗОР ИҚТИСОДИЁТИ ШАРОИТИДА АМАЛГА ОШИРИЛАЁТГАН ИШЛАР, ЭРИШИЛАЁТГАН ЮТУҚЛАР, ИЛҒОР ТАЖРИБАЛАР ВА ИСТИҚБОЛДАГИ ЮМУШЛАР ҲАҚИДА

Жамоа хўжалиги раиси Муносиб **АВАЗОВ.**

●

Одатда чекка қишлоқ ва қўрғонларда яшовчи кишилар турли байрамларда асосан шаҳарга ошиқадилар. Чунки марказроқ жойларда имконияти кенгроқлиги учун бўлса керак, тантаналар бошқа ердагига нисбатан файзлироқ, қизиқарлироқ ўтади.

Қишлоқ аҳли бошқа кундалик юмушларни битказиш учун ҳам шаҳарга интилади. Бу инкор этиб бўлмайдиган бор ҳақиқат. Пискентда эса бунинг акси. Байрамларда гоҳо шаҳар аҳолиси иккига бўлиниб қолади. Кўпчилик Саид қишлоғига йўл олишади. Эрта тонгданоқ тўда-тўда бўлиб, қишлоқ сари кетаётган одамларга дуч келиш мумкин. Бунинг ўзига хос сабаблари бор.

Саид қишлоғининг бугунги кўрки ва жамоли шаҳар билан рақобатлаша оладиган даражада гўзал. Уердаги халқ эҳтиёжини қондиришга ихтисослаштирилган бир қатор маиший ва маданий тармоқлар фаолияти марказдагидан фаолроқ ҳисобланади. Қулай шарт-шароитларнинг мавжудлиги ҳам байрамларда одамларга шаҳардагидан зиёдроқ ҳордиқ чиқариш имкониятини беради. Бундан ташқари ҳали Пискентга бирор марта келмаган жумҳуриятимизнинг энг кўзга кўринган машҳур ҳофизлари-ю, санъаткорлари ҳам Саидга аллақачонлар бир неча бор ташриф буюришган. Тан олиб айтиш керак: қишлоқнинг шаҳарникидан афзалроқ клуби, ўн минглаб томошабин сиғадиган ўйингоҳи бор. Ҳатто атрофдаги бошқа районлардагидан ҳам гўзалроқ маиший объектлари бор. Айниқса, бугунги бозор шароитидаги мураккаб даврда кундалик юмуш билан Саидга ошиқаётган шаҳар аҳолисининг сони янаям ортиб бормоқда. Чунки у ерда бир эмас, иккита тегирмон тўхтовсиз ишлаб турипти. Фаолиятидан аҳоли манфаатдор. Хизмат ҳақи ҳам арзон. Бунинг устига саидликларнинг одамшавандалигини айтмайсизми? Қишлоқ кишилари табиатан содда, бағри кенг, четдан келган ҳар қандай бегона кишини очиқ чеҳра билан кутиб олишади. Йўл-йўриқ — кўрсатишади. Лозим бўлса бажонудил ёрдам беришади.

Қишлоққа бориб ҳеч қандай қийинчиликсиз юмушини битирган, ёки турли байрамларда меҳмон сифатида иштирок этиб, тантаналарнинг афзаллигини тан олган одамлар биринчи навбатда ўз халқи учун ана шундай қулай шарт-шароитларни яратиб қўйган жамоа раҳбарларини дуо қилиб қайтишади.

Саид жумҳуриятимизнинг биринчи президенти, халқимизнинг ажойиб фарзанди Йўлдош Охунбобоевнинг қадами етган ва унинг кўнглини ром этган ажойиб қишлоқ. Бу ердаги бугунги кунда жумҳуриятимизда ҳам машҳур бўлган жамоа хўжалиги ҳам атоқли давлат арбобининг номи билан юритилади. Уни бир неча йиллардан буён мана шу қишлоқ фарзанди, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалиги ходими, қишлоқ хўжалиги фанлари номзоди Муносиб Авазов бошқариб келмоқда. Муносиб ака тадбиркор, ўз соҳасини пухта биладиган, ҳар қандай фойдали янгилик ва илғор ташаббусларга ўч раҳбар. У тиниб-тинчиш нималигини билмайдиган, ўзининг ҳақлигини идрок этиб турганда лавозимидан қатъий назар ҳар қандай раҳбар билан тап тортмай баҳслашадиган раис.

Меҳнат фаолиятини кичик агроном-энтимологликдан бошлаган оддий қишлоқ йигитининг номи бугунги кунда жумҳуриятимизда ҳам маълум ва машҳур. Унинг раислик фаолиятига яқинда йигирма йил тўлади. Охунбобоев номли жамоа хўжалиги Муносиб ака раҳбарлик қилаётган учинчи колхоз. Бунгача у райондаги ҳозирги «Қирққизобод» ва А. Навоий номли жамоа хўжаликларига ҳам раислик қилган. Аҳоли манфаатини ўз манфаатидан устун қўйишни одат қилганлиги, халқни тўқ ва бой қилишга интилганлиги учун ҳам ҳамма уни севади, ортидан эргашади.

Муносиб аканинг раҳбарлик фаолияти у А. Навоий номли жамоа хўжалигини бошқарган кезлари, айниқса, тўлароқ намоён бўлди. Хўжаликни қабул қилиб олганда унинг маркази ҳисобланган Муротали қишлоғи ҳозиргидек кўрк ва жамолга эга эмас эди. Янги раис колхозни салкам саккиз йил бошқарди. Мана шу қисқа давр хўжалик меҳнат аҳли ҳаётида улкан юксалиш йиллари бўлди. Юзлаб одамлар енгил машина миндилар. Аҳоли янги замонавий клуб, ҳаммом, чойхона ва яна бошқа маиший-маданий хизмат тармоқларига эга бўлди. Янги ғишт заводи, чорвачилик ва паррандачилик фермалари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Қишлоқларнинг йўлларига асфальт ётқизилди. Хўжалик ҳудудидаги мактабларнинг ўқувчилари яратилган қулай шарт-шароитлар туфайли икки ва уч сменадан бир сменага ўтиб ўқий бошладилар, хонадонлар тоза ичимлик сувлари билан таъминланди. Чунки раис иш юритишнинг энг илғор усулларидан кенг фойдаланиб, хўжалик иқтисодиётини кўтаришга эришди. У раҳбарлик қилган даврда пахта ҳосилдорлиги 18 центнердан 40 центнерга ёки ялпи кўрсаткич 3 минг тоннадан 7,5 минг тоннага ўсди. Даромад ҳам 1,5 миллион сўмдан 7 миллион сўмга кўтарилди. Қарийб 500 гектар янги ерлар ўзлаштирилди. Ялпи экин майдонлари пахтага бўшатиб берилган ўша пайтдаёқ Муносиб ака ташкил этган юз гектар боғнинг меваларидан ҳозирги кунда район аҳолиси ҳам баҳраманд бўлмоқда.

Тўғрилик ва ҳалол меҳнат Муносиб аканинг халқ олдидаги ҳурматини оширди. Унинг ҳалоллиги, айниқса, ҳозир машъум тарихга айланиб қолган «пахта иши» муносабати билан боғланган қатағон йилларда яна бир бор ўз исботини топди. Гарчи бугунги кунда ҳаммалари тўлиқ оқланган бўлсалар-да, ўша 1986 йилда райондаги барча хўжалик раҳбарлари оммавий равишда ҳибсга олиндилар. Илгаридан машъал бўлиб келганлиги учун марказдан юборилган Гдлян ва Ивановлар бошлиқ десантчиларнинг гумашталари Муносиб ака раҳбарлик қилган хўжалик ютуқларига шубҳа билан қараб, ҳужжатларни роса чангини чиқариб ковлаб кўрдилар. Аммо айблашга асос бўладиган биронта далил топа олмадилар. Раис давлатнинг ҳам, одамларнинг ҳам ҳақига хиёнат қилмаганди. Хўжалик раҳбарларининг орасида тафтишлардан омон чиққан ҳам биргина Муносиб ака бўлди. Бу вақтда у халқнинг талаб ва истаги билан ўзи туғилиб ўсган қишлоғига қайтган, Охунбобоев номли жамоа хўжалигини бошқармоқда эди. Раиснинг қўшни хўжаликда ҳам бировнинг бир тийинига хиёнат қилмаганлигини англаган саидликларнинг Муносиб акага бўлган ишончлари янада мустаҳкамланди. Улар ўз раҳбарларининг ортидан ёппасига эргаша бошладилар.

Ҳозирги кунда Охунбобоев номли жамоа хўжалиги нафақат Пискентда, ёки вилоятимиздаги, балки жумҳуриятимиздаги ривожланиш даражаси юксак, иқтисодий жиҳатдан ўта бақувват бўлган хўжаликлар сафида туради. Одамлари ҳозирги қийин даврда ҳам раисларининг тадбиркорлиги ва ишбилармонлиги туфайли тўқ, фаровон яшамоқдалар.

Муносиб аканинг бошқа раҳбарларникига мутлақо ўхшамайдиган ўз иш юритиш услуби, хўжаликни илмий асосда бошқара олиш қобилияти бор. Бунинг учун унга тажриба ҳам, билим ҳам етарли. Аввало Муносиб ака тўрт мучаси ҳам соғ бўла туриб, ишдан асоссиз бўйин товлайдиганларни хушламайди. Ҳақиқий фаровонликка эришишнинг бирдан-бир йўлини ҳалол меҳнатда деб билади. Бунга энг биринчи навбатда ўзи амал қилади. Унинг маълум иш соати йўқ. Бунинг устига қатъий режа билан ишлайди. Шунинг учун ҳам хўжаликда оммалаштирса арзийдиган бой тажриба тўпланган. Ишлаб чиқаришга кенг жорий этилган, илғор фан-техника ютуқлари, аҳоли манфаати йўлида бугун қўлланилаётган тадбирларнинг аксариятини ҳам раиснинг ўзи ўйлаб топган, олим сифатида синов ва тажрибалар ўтказиб, фойдаланишга тавсия этган.

Жамоада иш юритишнинг бундай янгича услубларининг ҳаммасини бирма-бир санаб ўтиш қийин. Чунки улар оз эмас. Қишлоқ хўжалигининг барча соҳасини бошқариш ва юритишда, албатта, бир янгилик бор. Масалан, хўжаликда бир неча йилдан буён кўсакни чувиш ва пахтани қуритиш цехи ишлалмоқда. Илгарилари пахта йиғим-терими даврида ҳар бир бригада даласида кун бўйи терилган кўсак асосан қишлоқ хўжалик техникалари ёрдамида чувилар, бу юмуш ўта машаққатли ҳисобланганлиги учун кўп вақт ва меҳнат қилинар эди. Бунинг устига қанча одам, қанча техника банд бўларди. Техника хавфсизлиги қоидаларининг бузилиши оқибатида бу масъулиятли юмушдан жароҳатланганлар ҳам учрарди.

Муносиб ака хўжаликка раис этиб сайланган дастлабки кунлардан бошлаб мана шу масала ечимини топиш устида бош қотирди, маслаҳатлашди, изланди. Ўз мутахассислиги бўйича тўплаган бой тажрибаси унга қўл келди. Раис хўжалик ҳудудидан алоҳида жой ажратиб, электр қуввати билан ишлайдиган янги кўрак чувиш мосламаларини ўрнаттирди. Муаммо ҳал этилди. Ҳозир илгари мавжуд 20 та бригадада 140 нафар киши бажарадиган юмушни бор-йўғи саккиз киши осонлик билан амалга оширмоқда. Бунинг устига пахтанинг ҳам, ишнинг ҳам сифати яхши.

Ёки бошқа бир мисолни олиб кўрайлик. Хўжаликка қарашли сут-товар фермасида йил давомида тўпланиб қоладиган гўнг билан ҳар йили 180—200 гектар ерни озиқлантириш имконияти борлигини чамалаб кўрган ва бу борада тажриба ўтказиб, ажойиб натижага эришган раис бозор иқтисодиёти шароитида юз минглаб сўм маблағ сарфлаб, кимёвий ўғитлар сотиб олишга чек қўйди. Ҳосилдорликни янада ошириш имкониятлари ҳам очилди. Хўжаликда бу йил ҳам иккита тажриба ўтказилди. Улардан бири пахтани эрта пишириш бўйича: чигит одатдагидан анча барвақт пленка остига экилди. Натижа кутилганидан ҳам зиёда бўлди. Ҳосил август ойининг бошларидаёқ пишиб етилди.

Иккинчи — ғўзани томчилатиб суғоришни жорий этиш устидаги тажриба ҳам ажойиб самара кўрсатди. Маълум бўлишича, пахтачиликда бундай усулни қўллаш ғўза қатор ораларига ортиқча ишлов беришни тақозо этмас экан. Энг муҳими томчилатиб суғориш вақтида эгатларга солинган озуқа оқиб кетмайди. Аста-секинлик билан ниҳоллар ялпи озиқланади, тез ва барқ уриб ривожланиши таъминланади. Бу каби самарали янгиликларнинг ишлаб чиқаришга кенг жорий этилаётганлиги туфайли ҳам хўжалик иқтисодиёти кун сайин юксалиб бормоқда.

Хўжаликда бугунги кунда ижара пудратига ўтмаган биронта соҳа қолмаган. Барча ишлар қатъий шартнома асосида амалга оширилади. Деҳқонларга ялпи экин майдонлари бўлиб берилган. Шунданми ҳамма пахтакору соҳибкорлар, боғбону шоликорлар ерга эгалик ҳиссини туйиб, виждонан меҳнат қилишга одатланганлар. Муносиб ака бугунги кунда кутилгандан ҳам зиёд фойда келтираётган бу усулни дастлаб бедачиликда синовдан ўтказганди. Ўшанда парвариш талаб бўлиб ётган кўп йиллик беда майдонлари шу соҳани пухта биладиган деҳқонларга бўлиб берилди. Ўша йилиёқ исрофгарчилик бутунлай барҳам топди. Ҳосилдорлик гектар ҳисобига 180—200 центнерга кўтарилди. Беда парваришини ўз ихтиёрига олган ижарачининг йиллик даромади пахтакорникидан ҳам ортиб кетди. Унитилган соҳа — шоличилик биринчи бўлиб шу жамоада тикланди. Ижара пудрати асосида бригадалар ташкил этди. Бу нафақат хўжаликда, балки Пискент шароитида бутунлай янгилик эди. Сабаби неча ўн йиллар давомида районда бу экин экилмай келинарди. Айрим мутахассислар Пискент заминида шоли етиштириш мумкин эмас, деб ҳисоблашарди. Лекин раис чўчимади. Чунки у болалигидан Саид қишлоғи худудидаги айрим майдонларда шоли етиштирилганлигини кўрган, кузатган эди. Бу ишга панжа орасидан қарагувчилар ҳам бўлди. Айримлар мазкур экиннинг ўз «эга»лари бор, уни етиштириш технологиясини кўпроқ корейс миллатига мансуб кишилар бошқалардан кўра афзалроқ биладилар, деган ўйда эдилар. Нега энди? Ахир палов халқимизнинг миллий таоми, шолини четдан одам ёлламай ўзимиз меҳнат қилиб етиштирсак, ошимиз яна ҳам мазалироқ бўлади, деган фикр билдирилди, дадил иш бошланди. Хоҳловчиларга шоли экиш учун шартнома асосида ер бўлиб берилди. Кўзга бориб ҳақлигини исботлади ҳам. Биргина мана шу экин билан деҳқончилик қилган ижарачи Холмурод Эргашев етиштирилган ҳосилининг шартномада кўрсатилган миқдорини хўжаликка топшириб, шахсан ўзи 5 тонна шолига эга бўлди. Унинг йиллик даромади 40 минг сўмдан ошиб кетди.

Ҳозир учинчи йилдирки, жамоа аъзолари гуручга эҳтиёж сезмай яшамоқдалар. Мана сизга пировард натижа. Аслида ижара пудратини озуқа экинлари ва шоличиликда синаб кўришдан мақсад ҳам бу самарали усулни пахтачиликда кенг жорий этиш борасидаги дастлабки қадамлар эди. Шундай қилинди ҳам. Янги усулни оғишмай амалга оширишдан эндиликда пахтакорлар ҳам катта наф кўрмоқдалар. Бу борада ҳам кўз-кўз қилса арзийдиган мисоллар кўп. Масалан, жамоада 3 гектар ер олган ижарачига то ҳосилни йиғиб олгунга қадар ҳар ойда 3470 сўмдан маош тариқасида пул тўланади. У жами гектар ер учун қарийб 3,5—4 ой давомида 10 минг 410 сўм иш ҳақига эга бўлди. Шартномада кўрсатилган режа бажарилса, ижарачи ҳар гектар ер учун яна 2200 сўмдан мукофот пули олади. Бажарилмаса йўқ. Ҳосилдорлик қанча юқори бўлса ер эгасининг даромади ҳам шунча кўп бўлади. Чунки режадан ортиқча ҳар тонна пахта учун деҳқонга яна қўшимча равишда 40 фоиз мукофот ҳам тарқатилади. Шу тариқа даромад миқдори ўртача ҳисобда 20 минг сўмдан ортади. Агар етиштирилган ҳосил хўжаликдаги брокерлик идораси ёрдами билан биржа орқали сотилса деҳқоннинг юқоридаги йиллик даромади роса икки ҳиссага кўпаяди.

Бундай шартнома асосида иш юритиш жамоага қарашли ҳар бир қарич ердан оқилона фойдаланиш имконини бермоқда. Манфаатдорликлари ортиб бораётган деҳқонлар гектарларни ихтиёрий равишда ўзлари сўраб олмоқдалар. Ўтган йили колхозчиларга 6 миллион сўм пул ҳисобот ва мукофот тариқасида тарқатилганлигининг ўзи ҳам хўжаликда кишилар даромадининг қанчалик ўсиб бораётганлигини исботлаб турипти.

Ижара пудратига ўтмасдан аввалги эскича ишлаш даврида ҳар бир колхозчи учун иш варақаси тўлдириш, даромадни кузатиш, бажарилган ишни қайд этиб бориш учун қанчадан-қанча қоғозу, вақт сарф бўларди. Буларнинг ҳаммасига эндиликда буткул барҳам берилган.

Янги усул фақат мендан ва идорада ўтириб иш юритадиган қўлостимдаги ходимларимдан кўпроқ ишлашни талаб қиляпти.,— деб ҳисоблайди раис. Бу далада ҳосил етиштираётган минглаб деҳқонларнинг оғир меҳнатлари олдида унчалик машаққатли эмас. Энг муҳими жамоамиз аъзолари кун сайин ўз ерларига эгалик ҳиссини теранроқ идрок этиб бормоқдалар. Улар ҳар қандай ортиқча назорат ва кузатувлардан бутунлай қутулганлар.

Ҳа, Муносиб ака қалови топилса қорни ҳам ёқиш мумкинлигига ишонади. У район пахтакорлар кенгашининг раиси сифатида ҳам ўзининг илғор ғояларига, ишни пухта юритиш борасида билим ва теран мустақил фикрларига эга. Раиснинг қишлоқ хўжалик мутахассисларига мўлжалланган ўнлаб тавсиялари, шу соҳа бўйича кўплаб китоблари ҳам чоп этилган. Унинг қаламига мансуб асарларнинг ҳар бири деҳқончиликнинг эртанги истиқболлари, илғор усулларнинг афзалликлари хусусидаги мулоҳазалар билан суғорилган. У ўзининг пахтачиликни ривожлантиришга оид бўлган мазмунли маърузалари билан Ўзбекистон Фанлар академияси томонидан ташкил этиладиган кўплаб нуфузли анжуманларда ҳам қатнашиб туради. Раис қаерда бирор янгилик пайдо бўлса, дарҳол ўша ерга ўрганиш учун, тажриба алмашиш учун ошиқади. Юзага келган ибратли ташаббусларнинг истиқболига кўзи етса, вақт ўтказмай ишлаб чиқаришга жорий этади. Бу борада у хусусан ҳозирги қийин шароитдаги аҳволни барқарорлаштиришга, иқтисодиётни ривожлантиришга катта наф келтираётган биржалар фаолиятига ҳам ижобий қарайди. Уларни кўп ишларга қодир деб ҳисоблайди. Шунинг учун ҳам у районда биринчи бўлиб ўз жамоасини «ҳамкорлик» биржасига бадал тўлаб аъзо қилдирди ва қисқа муддатда хўжаликда брокерлик идорасини ҳам очишга эришди.

Бу йил хўжалик ўзининг ўтган йилги ҳосилидан ортиб қолган режадан зиёд 230 тонна пахтасини ана шу биржа орқали юқори баҳога сотиб, қўшимча 18 миллион сўм даромад қилди. Бошқа қўшни хўжаликларнинг режадан ортиқча ҳосилини воситачилик йўли билан сотиб бериш орқали ҳам жамоа ғазнасига нақд 922,5 минг сўм пул тушди. Ўтган йили хўжаликларга режадан ортиқча ҳосилнинг ўз ихтиёрлари билан фақат беш фоизинигина сотишга рухсат этилганди. Бу йил эса мазкур кўрсаткичнинг 15 фоизга етказилганлиги бу борадаги қўшимча даромад қилиш имкониятларининг яна ҳам кенгайганлигини билдиради.

Ҳозир жамоа кассасида унинг миллион-миллион пули бор. Муносиб ака бу пулларнинг манфаатсиз ётишига ҳам йўл қўймайди. Муҳтож ташкилот, корхона ва жамоаларга керагича қарз бериб, маблағни ҳаракатлантиради. Эвазига эса берган қарзи учун устама бадал олади. Бу йил берилган қарзлар ҳисобидан тушадиган фойда ҳам 1 миллион сўмдан ошиши кутилмоқда.

Раис бир сўз билан айтганда, одамларни ишлатишни ҳам, уларни мароқли дам олишларини таъмин этишни ҳам билади. Бунинг учун хўжаликда барча шароит, қулайлик, ҳавас қилгудек даражада яратиб қўйилган. Клуб, ўйингоҳ, чойхона ва томошагоҳлар аҳоли хизматида. Хўжалик ҳудудидаги замонавий типда қад кўтарган мактабларда жамоа аъзоларининг фарзандлари алоҳида ғамхўрлик остида яйраб таълим олишмоқда. Мавжуд 5 та қишлоқдаги барча хонадонлар ҳадемай тўлиқ газлаштириш ва тоза ичимлик сув билан таъминланиш арафасида турипти. Йўллар асфальтланган. Поликлиника ва физиотерапия шифохонаси хизматидан нафақат қишлоқ ёки район, балки, вилоятимиз аҳолиси ҳам ўз саломатликларини муҳофаза этишда кенг фойдаланмоқдалар.

Одамлар ҳозирги иқтисодий қийинчиликлар даврида ҳам мева-чева ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотларига зориқишмаяпти. Чунки аҳолининг кундалик эҳтиёжлари учун зарур бўлган барча озиқ-овқат маҳсулотлари хўжаликнинг ўзида етиштирилиб, аҳолига тарқатилмоқда. Баъзи тур маҳсулотлар эса четдан олиниб, аҳолига бўлиб берилмоқда.

Қисқача қилиб шуни алоҳида мамнуният ва ҳавас билан таъкидлаш мумкинки, шу кунларда ҳам хўжалик аҳлини таъминот масаласи бўйича ташвишлантирадиган бирон-бир муаммо жамоада йўқ ҳисоби. Одамларни ижтимоий ҳимоя қилиш масаласи намунали йўлга қўйилган. Муҳтож ва боқувчисини йўқотган оилалар, айниқса, алоҳида ғамхўрликка олинганлар. Хўжалик ўзининг оз бўлсада ёрдам сўраб келган аъзосига ҳам ҳар қандай шароитда амалий кўмакка мудом тайёр туради. Одамларга етиштирилган ҳосилдан ун тайёрлаб берилмоқда. Хонадонларга оила аъзолари сонига қараб гуруч тақсимланяпти.

Биз раис ҳузурида бўлганимизда ўзини механизатор Юсуф Аҳмедов деб таништирган бир кишини учратдик. У хўжалик раҳбарига фақат бир оғиз сўз билан мурожаат қилди. Вафот этган қариндоши учун маърака ўтказмоқчи эканлигини билдирди. Раис ҳеч қандай монеликсиз бир парча қоғозга лозим бўлган барча масаллиқларни — ун, гуруч, ёғ, пиёз, картошка ва битта қўй ёзиб берди. Яна нималар лозимлигини сўраб, тортинмасдан бемалол айтаверишини уқтирди. Юсуф Аҳмедов қуллуқ қилиб чиқиб кетди. Бу хўжалик ҳаётидаги шу кеча-кундузда рўй бераётган оддийгина воқеа. Мана шундай қулай шарт-шароитда ким дилдан меҳнат қилмайди дейсиз!

Бу ерда қарилик гаштини суришга кетаётган оддий меҳнат фахрийси ҳам хизматлари эвазига алоҳида тақдирланиб, моддий жиҳатдан манфаатдор бўлиб, сўнг нафақага чиқади. Умрининг охиригача қилган меҳнатлари роҳатини кўриб, жамоанинг моддий ва маънавий кўмагидан баҳраманд бўлиб яшайди. Чунки ана шундай қулайлик, шундай тартиб ва қоида яратиб қўйилган. Буни жумҳуриятимиз мустақиллигининг бир йиллиги муносабати билан жамоада ўтказилган тантана кунлари одамлар яна бир бор дилдан идрок этдилар. Ўша куни биргина меҳнат фахрийлари ва боқувчисини йўқотган оилаларнинг ўзига 200 минг сўмдан зиёд ёрдам пули тарқатилди.

Қисқача қилиб айтганда жамоада бир яхши удум бор. Бу ерда ҳалол меҳнат қилиб, фаровонликка эришишни истаган ҳар қандай одам, албатта, мақсадига етади. Буни мен хўжаликда бўлиб, турли касб эгалари билан суҳбатлашганимда аниқ ҳис этдим.

— Бу йил 100 миллион сўм даромад қилишимиз керак,— деди раис вазминлик билан,— фаолиятимизга эса яхшиси одамларимизнинг ўзлари баҳо беришсин. Аммо баъзи сўзларни алоҳида масъулият билан таъкидлади. «Ҳар бир инсон қайси лавозимда ишлашидан қатъий назар аввало кўпчилик манфаатини ўйласин. Ўз халқининг ишончини оқлаш учун ҳар дақиқада изланcин, янгиликларга, агар у одамларга наф берадиган бўлса, дадил интилсин. Ўшанда халқнинг олдида ҳам унинг юзи ёруғ, виждони пок бўлади».

Биз бу ажойиб сўзлар Муносиб аканинг кундалик шиори эканлигини англадик. Бошқа савол бермадик.

Иброҳим ТОШЕВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

●

Хўжалик ҳаётидан Д. АҲМАД олган суратлар.

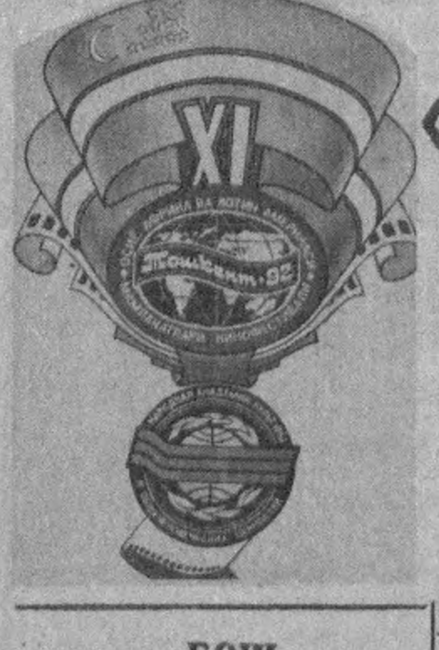

* Самина ПИРЗОДА:

«ДОИМО МУСТАҚИЛ БЎЛИНГ»

Бир ҳафта давом этган, кўплаб киномухлисларга қувонч келтирган мустақил диёримизни жаҳонга танитишга ҳисса қўшган халқаро Тошкент киноанжумани бугун ўз ишини ниҳоясига етказади. Шунингдек, танлов асосидаги бу кино кўрикнинг ғолиблари, совриндорлари ҳам бугун аниқланади.

Танловга киритилган фильмлардан бири, кўплаб томошабинларнинг олқишига сазовор бўлган Покистон кинематографчилари томонидан яратилган «Муҳаббатнинг юксак туйғуси» деб номланган картинадир. Севгининг илоҳий қудратини, ота-она меҳри улуғлигини, эзгулик енгилмаслигини тараннум этувчи бу ўзига хос мелодраманинг асосий қаҳрамонларидан бири, она образини яратган машҳур актриса **Самина ПИРЗОДА** газетамиз учун қисқагина мусоҳаба берди:

— Юртингиз мустақилликка эришганидан қувонган эдим. Мана, анжуман баҳона ўз кўзим билан кўришга, халқингиз билан учрашишга муваффақ бўлдим. Меҳмондўстлигингизга тан бермай иложим йўқ. Энг асосийси, Тошкентда худди ўз ўйимда юргандек ҳис этдим. Сабаби пойтахтингиз менинг шаҳрим Лоҳурга жуда ўхшашиб кетар экан.

— Сиз ҳали анча ёшсиз, шунга қарамай кўпроқ она ролларини ижро этар экансиз...

— Чунки ёшлигимдан ўз онамни севиш билан бирга она тимсолини яратишни орзу қилиб келаман. Шундай роль беришларини ўзим сўрайман. Мен яратган тимсол ишончли ва муваффақиятли чиқса, томошабинларга ёқса жуда севинаман.

Самина Пирзода яхши кино актриса бўлиш билан бирга моҳир раққоса ҳамдир. Ижодий учрашувлар чоғида бунга ўзимиз ҳам гувоҳ бўлдик. Хайрлашиш олдидан унга ижодий зафарлар тилаб, кейинги кинофестивалда яна юз кўришишни мақсад қилиб қўйдик. Ўз навбатида Самина муштарийларимизга дил изҳорини ёзиб берди.

Ш. РУСТАМ.

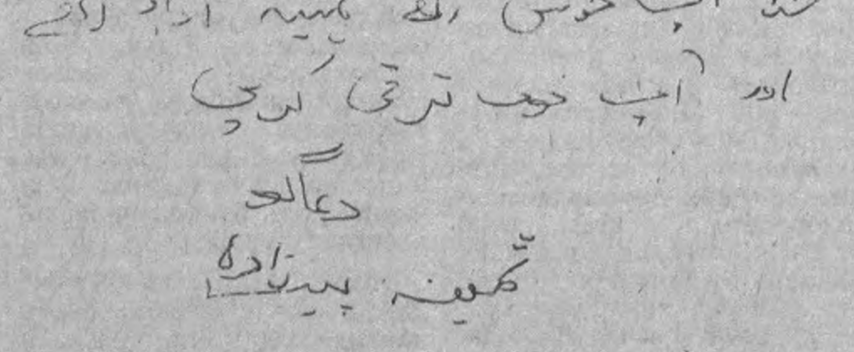

Худо доимо сизни хушнуд этсин, доимо мустақил, озод бўлинг ва яхши тараққиётга эришинг.

Сизнинг дуогўйингиз Самина Пирзода.

Даврон АҲМАД олган сурат.

БОШ ҲОМИЙНИНГ СОВРИНИ

Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари XI кинофестивали доирасида бош ҳомий — Маданият ва умуминсоний қадриятлар халқ Академиясининг соврини билан таништириш маросими бўлди. Унинг номи «Умумбашарий қадриятларни қарор топтирганлик учун» деб аталади. Бу соврин инсонпарварлик, одамлар ва давлатлар ўртасидаги муносабатларга инсонийлик руҳини сингдириш, турли халқлар маданиятларининг бир-бирини бойитиш қоидаларини қарор топтирувчи энг яхши фильмга берилади.

Тошкентлик мусаввир Ю. Ф. Кученков рангдор ва оқ металлардан ясаган соврин кинолентани эслатувчи уч япроқли лоладан иборат. Бу — уч қитъа кинематографиячилари бирлиги ва ижодий ҳамкорлигининг рамзидир. Унга қимматбаҳо тошлар қадалган.

(ЎзА мухбири).

ЧИНОЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ҚАҲВАХОНА ИШ БОШЛАДИ

● ЧИНОЗ ноҳиясидаги Олмазор қўрғони йил сайин чирой очиб бормоқда. Яқинда қўрғон марказида «Наврўз қаҳваҳонаси» қуриб фойдаланишга топширилди.— Қаҳваҳона ўрни кўлмак сувлар тўпланиб ётадиган ташландиқ эди,— дейди ноҳия матлубот жамияти уюшмаси бошқарувининг раиси П. Анорбоева.— Ҳозир у қўрғон ҳуснига ҳусн қўшиб турипти. Уни ўз кучимиз билан қурдик. 60 ўринли бу қаҳваҳонага 415 минг сўм ажратдик.

Бу ерда лағмон, палов, кабоб каби миллий таомлар тайёрланади. Шунингдек хўранда ва йўловчилар учун сомса тайёрлаш ҳам мўлжалланмоқда.

АРЗОН НАРХДА

● «ЎЗБЕКИСТОН» жамоа хўжалигининг ҳудудида салкам уч ой ичида 15 тонна маҳсулот сақланадиган омборхона ҳамда цех қуриб битказилиб, асбоб-ускуналар билан жиҳозланди. Бунда С. Турсунбоев, М. Ашуров, Ф. Идрисов, А. Туйлибоев сингари қурувчиларнинг хизмати катта бўлди.

Хўжаликларда етиштирилаётган мева ва сабзавотларнинг анча қисми исроф бўлиб, колхозчиларнинг меҳнати зое кетарди. Цех ташкил этилиши хўжаликларга ҳам, деҳқонларга ҳам катта қулайлик туғдирди. Бу ерда маҳсулотлар тўхтовсиз қабул қилиниб, цехда қайта ишланади. Тузланган помидор, карам, турли хил компотлар айни пайтда арзон нархда мактаб ошхоналарига етказиб берилмоқда.

Т. ЭРХУЖАЕВ.

«УСТА»НИНГ САВДО КЎРГАЗМАСИ

Ўзбекистон мусаввирлар уюшмаси қошидаги «Уста» халқ ҳунармандлари Тошкентда ўтказилаётган XI Халқаро киноанжуманга атаб Ўзбекистон киночилар уйида савдо кўргазмаси очдилар.

Савдо-кўргазмада Сирожиддин Раҳматуллаев, Муҳаррамхон Иброҳимова, Улуғбек Орифжонов, Нодир Саломов ва бошқа халқ санъат усталарининг кулолчилик, заргарлик, лак миниатюралари, ганч ўймакорлиги сингари 15 турдаги маҳсулотлари намойиш этилди.

Савдо-кўргазма XI Халқаро киноанжумани якунигача давом этади.

М. СУЛАЙМОНОВ.

ТАЪЛИМНИНГ ИСТИҚБОЛИ

Бўлажак саломатлик посбонларига ҳар томонлама чуқур билим бериш ва уларда мустаҳкам амалий малака ҳосил қилиш йўлида 2-Тошкент Давлат тиббиёт институти профессор-ўқитувчилар жамоаси тадбиркорлик билан иш тутмоқда. Бу ерда ўқитиш борасида самарали изланишлар қилинаётганини ҳам айтиб ўтиш жоиздир.

Шу ўринда таълимнинг рейтинг усули жорий этилганлигини алоҳида таъкидлаш лозим. Республика тиббий олий ўқув юртлари ичида биринчилардан бўлиб амалга оширилган бу янгилик талабаларнинг йил давомида билимларни қай йўсинда ўзлаштириб бораётганини назорат қилишлари учун имкон беради. Таълим жараёнида ҳам назорий, ҳам амалий машғулотларда ўзлаштириш томонлари эътиборга олиниб, баллар орқали баҳолаб борилади,

Мазкур янгиликни қўллашда Москва тиббиёт академиясининг етакчи мутахассислари яқиндан ёрдам кўрсатдилар. Улар томонидан янгича ўқитиш учун зарур бўлган методик-тавсиялар ҳам берилди.

Янги ўқув йилидан эътиборан институтнинг биринчи курс талабалари бу илғор усулга тўлиқ ўтдилар.

С. ОДИЛОВА.

ДАВОЛАШНИНГ САМАРАЛИ УСУЛИ

ТОШКЕНТ районидаги Ҳасанбой жамоа хўжалиги ҳудудида жойлашган 2-шифохона қошида янги бўлим иш бошлади. Бу ерда беморларни даволашда кимёвий дори-дармонлардан ташқари лазер нуридан ҳам фойдаланила бошланди. Бу беморларни тезроқ дарддан фориғ этишда қўл келмоқда. Янги замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган ушбу бўлимда 5 нафар етук ва малакали шифокорлар даволаш ишларини о[illegible] бормоқдалар.

ЯНГИ УЙГА КЎЧИБ ЎТИШДИ

КЕЛЕС шаҳрида табиий офатдан зарар кўрган хонадонларга амалий ёрдам бериш ишлари давом этмоқда. Яқинда 15 га яқин хонадон икки хоналик янги уйларга кўчиб ўтишди. Кенг, шинам ва барча қулайликларга эга бўлган бу уйларни қуриб битказишда 4-, 3-, 35-, 457-, 452-, Калинин ва Байтқўрғон кўчма механизациялашган колонна қурувчилари катта ҳисса қўшдилар. Яна 18 та уй фойдаланишга топширилиш арафасида турибди.

У. МАНСУРОВА.

Ҳар тўғрида

ТАСОДИФ ВА ИХТИРО

● **XVIII асрда** ўтган инглиз табиатшуноси Жозеф Пристли кислородни қандай кашф қилганидан кўпчиликнинг хабари бўлмаса керак. У ичида ёниб турган шам ва сичқон бўлган шиша қалпоқчани тўнкариб сувга бироз ботириб қўйди. Кўп ўтмай шам ҳам сўнади, сичқон ҳам ўлади.

Табиатшуноснинг айтишича, шиша ичидаги ҳаво бузилган бўлиб, шамнинг ёниб туриши ва сичқоннинг яшаши учун ярамас эди. Шундан сўнг тадқиқотчи қалпоқча остида бир неча кун давомида ялпизни сақлаб кўрди. Буни қарангки, бузуқ ҳавода қолган ялпиз қуриб қолиш у ёқда турсин, аксинча бемалол ўсиб ҳатто шиша остидаги ҳавони тозалади ҳам.

Шундан сўнг ўсимлик билан ўтказилган тажрибада шам ҳам ўчмади, сичқон ҳам эркин нафас олаверди. Ана шу тажриба натижасида кейинчалик кислород кашф этилди ва карбонат кислотанинг таркиби аниқланди.

● Буюк олим Фрэнсис Бэкон каретада кетаётган маҳалда қайнатилган товуқ қор ичида узоқроқ сақланмасмикан, деб ўйлаб қолибди. Бу кутилмаган фикр эдики, у дарҳол тажриба ўтказмоқчи бўлди ва кучерга қараб «Тўхта» деб қичқирди. Олим қўлида пиширилган товуқ билан каретадан тўғри янги ёққан қор устига сакради ва товуқни қорга кўмди. Бироқ бу оддий тажриба аянчли тугади. Ихтирочи қаттиқ шамоллаб кўп ўтмай вафот этди. Аслида Бэкон товуқ гўштини узоқ сақлаш фикрини амалда исбот этган эди.

● *Тавва-тазарру*

«ЎТМИШГА ҚАЙТМАЙМАН!»

ТУШЛИК вақти бўлай деб қолган эди. Таҳририятдаги хонамнинг эшигини бир қиз ийманибгина очди.

— Мўмин ака керак эдилар, — деди у саломлашганимиздан сўнг.

Мен бу қизни аввалроқ қаердадир кўрганман-у, аммо, ҳозир сира эслолмадим. Юзига тикиляпман-у, хотирлашга ҳаракат қиляпман. Юзининг «учдан бири кўз». Кўзлар кунга солинган қора бахмалдай ёниб турибди. Нима бало кўзининг ичида чўғи борми бу қизнинг, қадалган жойини куйдираман, дейди. У авжи «ширага тўлган» балоғат палласида. Бундай гўзал қабристон ёнидан ўтса борми, ўликлар ҳам бош кўтариб, кўзларини очиб, бир-бир қарашган бўларди. У кўзга жуда яқин, ёқимли, қайроқдеккина, табиатнинг ноёб ижоди. Хусни ҳам созда чалиниб, ашулага қўшиб айтиладиган даражада эди.

— Эшитаман, ўтиринг, — дедим унга. У дастлаб ўнғайсизланди, кейин шахдам ўтирди.

— Илтимос, эшикни ёпиб қўйсангиз, сирли гапларим кўп, — деди ва хандон отиб кулди. — Қўрқманг, сизни шарманда қилиш ниятим йўқ. Қани бошладикми, қалам-дафтарингизни олинг. Мени эшитгандирсиз, икки йил аввал ўғирлаб кетишувди, яқинда қайтиб келдим. Қумриман, Қумри Қуролова, шифохонада ишлардим, ўшанда. Ҳозиргидай гўзал эдим ўшанда ҳам, кечирасиз, сигаретангиздан, меники «Астра», жуда аччиқ, бу ўлгур ҳам, палон пулга чиқиб кетибди. Ҳа, майли эшитинг, кейин ёзасизми, ёзмайсизми, бу сизнинг ишингиз. Ёзсангиз зора бошқаларга сабоқ бўлармиди.

У жиддийлашди. Бироз ўй сурди. Гап бошлашиданоқ шуни англадимки, унинг ипи узун бўлса ҳам игнаси синиқ эди. Одатда чиройлиларнинг пешонасидан худо ўпгувчи эди, нима бало ўша саодат Қумрига насиб этмаганми, дейман. У эса ҳузур қилиб сигарета тутатяпти. Ниҳоят узун ҳикоясини бошлади.

— Мунчоқтепада туғилганман, биласиз-а, — шундай Оҳангароннинг биқинида. Отамни уста Қурол дейдилар, онам ишламайди, кўпинча оилада турли келишмовчиликлар бўлиб турарди. Отам кўпинча улфатлари билан ичиб келиб уйда тўполон қиларди. Ўнинчини битирдим-у, касалхонага фаррош бўлиб ишга кирдим. Бир куни ишдан кетаётиб бекатда машина кутиб турсам, битта самосвал машина келиб қолди. Кабинада иккита йигит бор эди. Кейин билсам улар унгитлик йигитлар экан. Қандай қилиб уларнинг ўртасига ўтириб қолганимни ўзим ҳам билмай қолдим. Ширинсўз, хушбичим йигитлар экан. Уйга яқинлашганимда, йигитлардан бири — Жамол улар билан айланиб келишимни сўрашди. Рози бўлганимни ўзим ҳам билмай қолдим. Биз машинада Ангрен шаҳрига бордик. Қоронғуда қаердадир тўхтадик. Йигитлардан бири тушиб кетди. Жамол эса менинг ихтиёримни олиб қўйди. У билан кабинада «ўша иш» бўлиб ўтди. Кейин шериги билан...

Қумри менинг кўз олдимда нуқул уят ишларини айтиб мақтанарди. Аввал унга яхшилаб разм солмаган эканман: важоҳатини қаранг, худди сув илонининг ўзгинаси. У менинг кўз олдимда беҳос тошдан кесакка айланди. У сўзляпти-ю юз-кўзларида ҳирс ўйнайди. Ўз-ўзимча ҳаёлга толаман: наҳотки жуда қисқа бўлган умрдан мукофотга бериладиган ёшликни Қумри фақат айш-ишрат йўлида сарф этиб келган бўлса?..

— Кейин у йигитлар мени Эпалак қўрғонидаги бир уйга олиб бордилар. Ўша ерда бир ҳафта қолиб кетдим. Янглишмасам саксон тўққизинчи йилнинг ўн биринчи сентябри эди. Олдимга Хумайра деган бир аёл келиб, Тўйтепага бориб келишимизни айтди. Тўйтепани бироз айландик, уйга қайтишда Хумайра бир енгил машинани топиб келди. Совғалар дўкони олдида И 30—31 ФЕ рақамли енгил машинага ўтирдик. Хумайра йўлда ниманидир баҳона қилиб, машинадан тушиб қолди. Мен икки йигит — Козимхон ва Акбаржонлар билан кечаси Марғилонга келдим. Йигитларнинг гапига қараганда, Хумайра мени уларга 400 сўмга сотиб юборган экан.

— Нима, сиз мушук боламидингизки, кимнинг тўрвасига солиб юборса кетаверасиз? — дедим жаҳлимни яширолмай.

— Тақдир ака, қизишмай бу ёғини ҳам эшитинг, — дея менга бефарқ сўзлай бошлади Қумри. — Козимхон мени Марғилондаги бир уйга олиб борди. У ерда Ҳанифа деган бир аёл яшаркан. Эрталаб Козимхон келди. Ҳар куни менга 500 сўм берасан, қолгани ўзингга, деди. Вазифам аниқ эди. Оқшомларгина эмас, ҳатто, кундузлари ҳам одамларни «қабул қилардим». Мижозлар ҳар хил ёшдаги кишилар эди.

Орадан анча вақт ўтди... Билмадим, кимдандир ҳомиладор бўлиб қолдим. Бола туғилди, кўп ўтмай нобуд бўлди...

Даҳшат... Қумрининг айтишича, шундан кейин ҳам унинг кунлари тузсиз, изсиз ўтса-да, тунлари тотли дарддай чексиз хушчақчақлик билан ўтган.

Кейинроқ эса уни Жиззах шаҳрига олиб келдилар. Бу 1991 йилнинг 23 декабрь куни эди. Шубҳасиз, бу ерда ҳам пул эвазига уни Тошбуви деган аёл сотиб олди. Қумри бу ерда, Тошбувининг уйида мижозларни қабул қила бошлади. Қумрининг айтишича, Тошбуви пулга ўч, қаттиқ қўл, баъзан ўзи ҳам хуфёна ишларга аралашиб тураркан, ўрни билан турли мижозларни қабул қиларкан. Қумри ундан жирканаркан, аммо начора, кесиб ташлаш қўлингдан келмагандан сўнг ўша қўлни ўпмай иложинг қанча? Тош қаттиқ дейдилар, тошдан ҳам бош қаттиқ экан, акс ҳолда...

Қумрининг саргузаштлари Жиззахда ҳам жуда яхши ўтибди. Бироқ, кўп ўтмай милицияга тушибди ва бир неча кундан сўнг қўриқчи ёрдамида Оҳангаронга олиб келишибди...

— Энди нима қилмоқчисиз? — сўрайман истеҳзо билан ундан.

— Нима қилардим, биронта саҳий амакилар топилса, уларнинг ёрдамида Оҳангарон шаҳридан уй оламан, кейин эса яна...

— Чиройликкина экансиз, мингтанинг ёр-ёри бўлгунча, биттанинг вафодори бўлсангиз бўлмасмиди? Хуснингиз эса бир кун кетади, ҳатто, ўзингизга ҳам қолмайди, — дедим унга.

Қумри кўзларида жиққа ёш билан ерга қаради. Биламан, у виждон азобида эди. Қамоқдан ҳам, пичоқдан ҳам қутулиш мумкин. Аммо виждон азобидан қутулиб бўлмайди.

— Мен энди кимга кераkман. Шу ҳусним ақлимни саргардонлик йўлига бошламаганида балки бир йигитнинг хонадонига шам бўлармидим, —у хўнграб йиғлаб юборди.

— Энди бўлди, — деди у бироздан сўнг қизарган кўзларини артиб. — Ўтмишга қайтмайман.

Одатда инсон ўз ўтмиши билан кулиб видолашади. Қумри эса йиғлаб, изтироб чекиб видолашмоқда эди.

Ҳаётнинг равон йўлидан сўқмоғи кўп. Одам юввош бўлса, олғирларнинг эрмагига айланиб қолади, деганлари шу экан-да. Қумри билан яна узоқ гаплашдик. Унинг гапларидан шу нарса маълум бўлдики, унинг бу яқин орада кўрмаган жойи, қилмаган иши қолмаган. Нимани гапирсанг, олдингни тўсиб чиқади. Саёқ учун икки дунё бир қадам экан-да...

Яқинда яна Қумрига дуч келдим. Вилоятдаги шифохоналарнинг бирида фаррошлик қилаётган экан. Лекин жуда сўлғин эди...

— Амаки, ҳалиги гапларни ёздингизми? — дея сўради мендан.

— Ҳа, фақат исмингни ўзгартириб ёздим, — дедим унга.

Мўмин ҚАЮМОВ.

ГИТЛЕР ҲАР ҲОЛДА МОСКВАГАЧА КЕЛГАН

«Санди таймс» газетаси «КГБ архивлари Гитлер танаси сирини айтиб берди» мақоласини эълон қилди. Маълум бўлишича, Адольф Гитлер танаси қолдиқлари КГБ Марказий архивида сақланган: Гитлернинг тишлари билан иккита жағи қолган экан, ГДРда йигирма йил муқаддам ёқиб юборилгандан сўнг фюрернинг жасадидан фақат шугина қолган экан.

Бунинг тарихи чалкаш. 1945 йил баҳорида Сталин Гитлер жасадини топиб келиш ва жасад айнан уникими эканлигига ишонч ҳосил қилиш учун разведкачиларни юборган эди. Бу вазифа бажарилган, мурда Москвага олиб келинган, бу ерда текшириб кўрилгандан сўнг кўмиб юборишган. Кейин уни яна бир неча марта, шу жумладан ГДРда ҳам қайта-қайта очиб кўмишган.

Андропов 70-йили жасадни охирги марта кавлаб олиш, уни ёқиб, кулини сочиб юборишни буюрган. Бу буйруқ ҳам бажарилган, жағ ва тишларга қараб жасад аниқлаб олингач, улар КГБ архивига юборилган. Т[illegible]нанинг ана шу қолдиқлари ҳозир ҳам ўша ерда.

(«Аргументи и факти» ҳафталигидан).

Муҳаррир **Н. НАСИМОВ.**

ҲИКМАТЛАР

Бу гулшан ичра йўқдур бақо гулига сабот,
Ажаб саодат эрур қолса яхшилик била от.

Парвонаки, ишқ этмаса маст,
Урғайму ўзини ўтқа пайваст.

Навосиз улуснинг наво бахши бўл,
Навоий гар ёмон ўлди, сен яхши бўл.

Менга не ёру не ошиқ ҳавасдур,
Агар мен одам эрсам: ушбу басдур.

Олам аҳли билингизким, иш эмас душманлиғ,
Ёр ўлунг бир-бирингизгаки, эрур ёрлиғ—иш.

Ҳалойиққа кўрма қилиб бенаво,
Ўзингга раво кўрмаганин раво.

КОЛЛЕЖЛАР СОНИ ОРТДИ

ЯНГИ ўқув йилида республикамизнинг ўрта махсус ўқув юртлари тармоғи янада кенгайди. Айниқса, ёшларга пухта билим беришнинг коллеж кўринишидаги ўқув даргоҳлари сони ортади.

Зеро, коллежлар ўзига хос олий ҳунар билим юртлари ҳисобланади. Шунга кўра шу билим даргоҳлари орқали ёшларни ўқитишга бўлган эътибор кучаймоқда.

Ўзбекистон республикаси Олий таълим вазирлиги бу масалага эътиборни қаратиб, унга яқин коллежларни очиш тадбирларини кўрди. Уларда кириш имтиҳонлари ҳам давр талаби асосида уюштирилди.

А. АЛИЕВ.

ЭЪЛОНЛАР, БИЛДИРУВЛАР

ИСИТИШ ГАЗ АСБОБЛАРИДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ ХОНАДОН СОҲИБЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Иситиш мавсуми бошлангунга қадар Сиз иситиш, иситиш-пишириш печкалари ва қозонларининг дудбуронлари ишга яроқли, соз ҳолатда эканлигини текшириб кўришингиз ва туражойингиздаги шаҳар-район газ идорасига дудбуронларнинг техникавий ҳолати тўғрисидаги хулосаномани тақдим этишингиз шарт.

ЁДИНГИЗДА БЎЛСИН!

Печка деворида тешик-ёриқлар мавжуд бўлиб, дудбуронлар ифлосланиб қолган тақдирда газнинг ёниш маҳсулотлари (углерод оксиди) бино ичига тўпланиб қолади ва бу ҳол оғир оқибатларга олиб келади.

Бино томларининг кесишув жойларида дудбуронлардаги бўлмачаларнинг бузилиши ёки уларнинг бўлмаслиги ёнғин хавфини келтириб чиқариши мумкин.

Дудбуронларнинг созлиги тўғрисида хулосанома тақдим этилмаган газ асбоблари огоҳлантиришсиз газ таъминоти тизимидан узиб қўйилади.

«ТОШКЕНТВИЛОЯТГАЗ» ВИЛОЯТ БОШҚАРМАСИ.

ТАШКИЛОТЛАР, КОРХОНАЛАР ВА КООПЕРАТИВЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«ШАРҚ» НАШРИЁТ МАТБААЧИЛИК КОНЦЕРНИ

идора китоблари, ҳар хил ён дафтарчалар, китобча ҳолига келтирилган босма иш қоғозлари, конспектлар ёзиш учун дафтарлар ва бошқа қоғоз маҳсулотларини

ТАЙЁРЛАБ БЕРАДИ ВА СОТАДИ

Маҳсулотлар олдиндан ҳақ тўлаш шартларида ва нақд пулга сотилади.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Ленинград кўчаси, «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг хизмат биноси.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 33-50-75, 33-84-78, 33-80-07, 33-90-50.

Оққўрғон район матлубот уюшмасига қарашли Октябрь матлубот жамияти тартиб номери 166526 дан 166576 гача бўлган чекланган чек дафтарчаси йўқолгани муносабати билан 000722833 рақамли счётдан тўловлар бекор қилинади.

Тошкент ҳақиқати

МУАССИСЛАР: ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Телефонлар: ХАТЛАР ВА ОММАВИЙ ИШЛАР БЎЛИМИ — 33-40-48. ЭЪЛОНЛАР ВА ТИЖОРАТ БЎЛИМИ — 33-99-15.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг босмахонаси. 700000, Тошкент, ГСП, 700000, ГСП, Ленинград кўчаси, Газета офсет усулида А—2 форматда босилади. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нашр кўрсаткичи: Г-398. Индекс: 64672. Босишга топшириш вақти — 20.30. Босишга топширилди — 20.30. 31730 нусҳа босилади.